

Xəbər
Prezident
"ASAN
Xidmət"ə
yeni sədr
təyin
etdi
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 28-29 aprel 2018-ci il Şənbə № 92 (6981) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Prezidentin ikinci səfərini Britaniyaya etməsinin səbəbləri

Ekspertlər ölkə başçısının İngiltərəyə ziyarətini zəruri edən şərtlərə və verilən mesajlara diqqət yönəldilər

yazısı səh.9-da

Pekində Azərbaycan və Çin müdafiə nazirlərinin görüşü keçirildi

yazısı səh.3-da

bp ilə bağlanan yeni müqavilənin siyasi və iqtisadi dividendləri

yazısı səh.9-da

İŞİD Şimali Qafqaza yerləşir?

yazısı səh.4-da

Bakıya icra başçısı təyinatı niyə yubanır...

yazısı səh.6-da

Maliyyə hesabatı təqdim etməyən 11 partiyayı hansı cəza gözləyir...

yazısı səh.10-da

Azərbaycan 10-dan çox ölkəyə pilotsuz uçan aparatlar satır

yazısı səh.11-da

"Ermənistan müharibədə Azərbaycanla təkbətək qalacaq" - Şimaldan xəbərdarlıq

yazısı səh.11-da

Cənubi Koreya və KXDR bir-birinə qarşı düşmənçiliyi dayandırdı

yazısı səh.12-da

Gələcək nəslin bəlası: uşaqları autizmdən necə xilas edək...

yazısı səh.13-da

Kriptovalyuta bazarında növbəti bahalaşma dalğası

yazısı səh.14-da

Bakıda sıxlıq yaradan səbəb

yazısı səh.13-da

ERMƏNİSTANDA İKİ HAKİMİYYƏTLİLİK: 1 MAY TARİXƏ QANLA DÜŞƏ BİLƏR

İşğalçı ölkədə tufanqabağı sakitlik kimin xeyrinə bitəcək? Moskva Nikol Paşinyanın hakimiyyətə gedən yolunu kəsib, küçə aksiyalarını dayandıрмаq istəyir...

yazısı səh.8-da

AŞ PA-nın Azərbaycana hücumunun pərdəarxası

Elçin Mirzəbəyli: "Qurumun sonuncu hesabatı şantaj xarakterlidir və ölkəmizin legal lobbiçilik fəaliyyətinin qarşısının alınmasına yönəldilib"

yazısı səh.5-da

Rəşad Həsənov:
"DSMF hesabatlılıq, ictimai nəzarət baxımından ən zəif qurumlardan biridir"

yazısı səh.7-da

Yaxınları Hüseyn Abdullayevi
azad etdirmək üçün hərəkətə keçib

yazısı səh.7-da

Qafar Çaxmaqlı:
"Lavrovun vəzifədən gedişi Qarabağ məsələsində müəyyən dəyişikliyə səbəb ola bilər"

yazısı səh.12-da

Prezident "ASAN Xidmət"ə yeni sədr təyin etdi

Prezident İlham Əliyev Ülvi Mehdiyevin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin ("ASAN Xidmət") sədri təyin edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

"Report"un məlumatına görə, sərəncamla Ülvi Ramiz oğlu Mehdiyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin sədri təyin edilib.

Nazirlər Kabinetinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının bu sərəncama uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini iki ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etmək; Nazirlər Kabinetinə normativ hüquqi aktlarının bu sərəncama uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat vermək tapşırılıb.

Xatırladaq ki, aprel ayının 21-də Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə Dövlət Agentliyinin sədri İnam Kərimov vəzifəsindən azad edilərək kənd təsərrüfatı naziri vəzifəsinə təyin olunub.

Ülvi Mehdiyev 1985-ci il yanvarın 30-da Bakı şəhərində anadan olub. Bakı Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinin bakalavr və magistratura pilləsini bitirib. 2005-2006-cı illərdə hərbi xidmət keçib. 2006-2009-cu illərdə Ədliyyə Nazirliyinin Qanunvericilik baş idarəsinin məsləhətçisi, aparıcı məsləhətçisi vəzifələrində çalışıb. Ü.Mehdiyev 2009-2012-ci illərdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının Hüquq mühafizə orqanları ilə iş şöbəsində məsləhətçi vəzifəsində işləyib. 2012-ci ildən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının Hüquq mühafizə orqanları ilə iş şöbəsində sektor müdiri vəzifəsində işləyib. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 13 fevral tarixli sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin sədr müavini vəzifəsinə təyin edilib.

"Bakcell" in "İmzalı zəng" xidməti ilə özünü təqdim et!

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və aparıcı mobil internet provayderi "Bakcell" şirkəti ölkənin mobil rabitə xidmətləri istifadəçilərinə innovativ xidmətlər təqdim edir.

Yeni istifadəyə verilən "İmzalı zəng" xidməti vasitəsilə siz özünü-

zünü zəng etdiyiniz şəxslərə nömrənizi onların ünvan kitabçasında olmasa belə tanıdı bilərsiniz. Belə ki, zəng etdiyiniz şəxs təkə nömrənizi yox, sizin imzanızı da görəcək.

Bu xidmətdən həm fərdi həm də korporativ abunəçilər yararlanırlar. Korporativ abunəçilər imza xidmətindən özünü ilk zəngdən potensial müştərilərə tanımaq üçün, fərdi abunəçilər isə zəngi qəbul edən şəxsə öz əhvalını ifadə edə və yaxud maraqlı bir ismarış göndərmək üçün istifadə edə bilərlər. Beləliklə, yeni xidmət sayəsində zənglər daha əyləncəli və maraqlı olacaq.

Xidməti aktivləşdirmək üçün seçdiyiniz imza mətnini yazıb SMS vasitəsilə 5111 qısa nömrəsinə göndərmək kifayətdir (fərdi abunəçilər üçün 1 SMS-in qiyməti 10 qəpik, korporativ abunəçilər üçün SMS pulsuzdur). Təsdiq mesajı aldıqdan sonra xidmətdən rahat şəkildə istifadə edə bilərsiniz. Öz imzanızı zəng etdiyiniz şəxsə göstərmək üçün yığdığınız nömrənin əvvəlində *5* yığın. "İmzalı zəng" xidmətinin istifadə haqqı CİN və Klass abunəçiləri üçün hər zəngə görə 0.10 AZN (ƏDV daxil), korporativ abunəçilər üçün isə ayda 1.99 AZN (ƏDV daxil) təşkil edir. "İmzalı zəng" zamanı bütün danışıqlar abunəçinin cari tarifinə uyğun hesablanır.

Qeyd edək ki, bu xidmət ölkə daxilində və yalnız "Bakcell" nömrələrinə zəng üçün istifadə edilə bilər. İmzada qeyd edilən mətnə görə (yəni öz adını necə qeyd etməsi) üçün məsuliyyəti tam olaraq abunəçi özü daşıyır. Xidmət barədə daha ətraflı məlumat https://www.bakcell.com/az/call_signature sahifəsindən əldə oluna bilər.

Innovasiya sahəsində özünü doğrultmuş lider olan "Bakcell" şirkəti müasir mobil rabitə xidmətlərinin istifadəçiləri üçün yeni və maraqlı xidmətlər göstərməyə davam edəcək.

Donald Tramp prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu göndərirdi

ABŞ prezidenti Donald Tramp Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə məktub göndərirdi.

APA-nın xəbərinə görə, məktubda deyilir:

"Hörmətli cənab prezident! Mən Amerika və Azərbaycan xalqları üçün qarşılıqlı maraq doğuran bir çox sahələrdə Sizinlə birgə işləmək əzmindəyəm.

Biz Sizinlə birlikdə terrorçuluğun məğlub edilməsində, yeni iş yerlərinin yaradılmasında və Avropanın enerji təhlükəsizliyinin yaxşılaşdırılmasında tərəqqi əldə edə bil-

lirik. Korrupsiyaya qarşı mübarizədə və Dağlıq Qarabağ təhlükəsizliyinin sülh yolu ilə münasibliyini irəliləyici bu səylərə töhfə verəcək. Sizə və Azərbaycan xalqına ən xoş arzularımı bildirməkdə iştirak edirəm".

Rusiya Türkiyə pomidorunun idxalı ilə bağlı qadağanı ləğv edir

Rusiya may ayından etibarən Türkiyə pomidorlarına qoyduğu qadağanı aradan qaldıra bilər.

"Report" xarici KİV-ə istinadən xəbər verir ki, bu barədə Rusiyanın Baytarlıq və Fitosaniyaya üzrə Federal Xidməti məlumat yayıb.

Məlumatda deyilir ki, mayın 1-dən etibarən Türkiyə pomidorlarının Rusiyaya idxalına icazə verə bilər.

Xatırladaq ki, Rusiya kənd təsərrüfatı naziri Aleksandr Tkaçev Rusiyanın bir sıra türk müəssisələrinə pomidor idxalına icazə verə biləcəyini bəyan edib.

Bakıda temperatur 4-7 dərəcə enəcək, rayonlarda leysan yağacaq, dolu düşəcək

Bakıda və Abşeron yarımadasında aprelin 29-da şimal-qərb küləyinin əsəcəyi, arabilir güclənəcəyi gözlənilir.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən APA-ya verilən məlumata görə, havanın temperaturu ötən günlərlə müəyisədə 4-7 dərəcə enəcək.

Aprelin 28-i axşam qərb rayonlarından başlayaraq Azərbaycanın rayonlarında aprelin 30-u səhərdə hava şəraitinin qeyri-sabit keçəcəyi, şimşək çaxacağı, arabilir yağış yağacağı, ayrı-ayrı yerlərdə leysan xarakterli olacağı, dolu düşəcəyi gözlənilir. Qərb küləyi əsəcək, bəzi yerlərdə arabilir güclənəcək. Havanın temperaturu ötən günlərlə müəyisədə 4-8 dərəcə aşağı enəcək. Çaylarda sululuğun artacağı ehtimal olunur.

Gömrük nəzarəti zamanı şəxsin soyundurulduğu zaman videoçəkilişdən istifadə qadağan edildi

Azərbaycanda gömrük nəzarəti həyata keçirilərkən şəxsin soyundurulması zərurəti yarandığı halda videoçəkilişdən istifadəyə yol verilməyəcək. APA-nın məlumatına görə, bu, Dövlət Gömrük Komitəsi Kollegiyasının təsdiq etdiyi və bu aydan qüvvəyə minən "Şəxsi yoxlama aparılması haqqında" Protokolu forması"na edilən dəyişikliklərdə əksini tapıb.

Protokola əsasən, indiyə qədər şəxsi yoxlama sanitariya-gigiyenik tələblərə cavab verən təcrid olunmuş yerdə, iki həmcins hal-şahidinin iştirakı ilə eyni cinsdən olan gömrük əməkdaşı tərəfindən aparılmalı idi. Dəyişikliyə görə, bundan sonra şəxsi yoxlama sanitariya-gigiyenik tələblərə cavab verən təcrid olunmuş yerdə aparılmalıdır və şəxsi yoxlama həyata keçirilərkən, həmçinin mallar və ya sənədlər götürülərkən videoçəkilişdən istifadə edilmədikdə, işin nəticəsində maraqlı olmayan və yetkinlik yaşına çatmış azı 2 hal şahidinin iştirakı məcburidir. Şəxsi yoxlama və götürmə zamanı şəxsin soyundurulması zərurəti yarandığı halda videoçəkilişdən istifadəyə yol verilmir. Bu halda şəxsi yoxlama və götürmə barəsində müvafiq hərəkət aparılan şəxslə eyni cinsdən olan şəxslərin iştirakı ilə aparılır.

Qeyd edək ki, protokola əsasən, bundan sonra da eşyaları yoxlama iki nəfər hal şahidinin iştirakı ilə aparılacaq. Başqa fiziki şəxslərin bu yerlərə daxil olmasına və şəxsi yoxlama aparılmasını müşahidə etməsinə yol verilmir. Şəxsin bədən üzvlərini yalnız tibb işçisi yoxlamalıdır. Yoxlanılan şəxslər protokolu imzalamaqdan imtina etdikdə, bu barədə müvafiq qeydiyyat aparılır. Protokol bir neçə sahifədə tərtib edildikdə, onun hər bir vərəqi iştirakçılar tərəfindən imzalanır.

2003-cü ildən indiyədək ARDNF dövlət büdcəsinə 79,9 mlrd. manat transfert edib

2003-cü ildən bu ilin aprelin 1-nə qədər Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu (ARDNF) tərəfindən dövlət büdcəsinə transfertlərin məbləği məlum olub.

APA ARDNF-nin saytına istinadən xəbər verir ki, bu ilin I rübündə 2018-ci il büdcəsinin icrası çərçivəsində 2 mlrd. 299 mln. manat vəsait dövlət büdcəsinə transfert edilib.

Bununla da 2003-cü ildən bu ilin aprelin 1-nə qədər ARDNF tərəfindən dövlət büdcəsinə transfertlərin məbləği 79 mlrd. 916 mln. manat təşkil edib.

ARDNF 2003-cü ildən dövlət büdcəsinə transfert şəklində vəsait köçürməyə başlayıb. Həmin ildə Fond dövlət büdcəsinə 100 mln. manat transfert edib. 2004-cü ildə ARDNF-dən dövlət büdcəsinə transfertlərin həcmi 30%, 2005-ci ildə 15,38%, 2006-cı ildə 3,9 dəfə artıb. 2007-ci ildə 2006-cı ildə olduğu kimi dövlət büdcəsinə 585 mln. manat transfert edilib. 2007-ci il ilə müqayisədə 2008-ci ildə dövlət büdcəsinə transfertlər 6,5 dəfə, 2009-cu ildə 29,34%, 2010-cu ildə 20,34%, 2011-ci ildə 52,16%, 2012-ci ildə 10,06%, 2013-cü ildə 14,59% artıb.

2014-cü ildən etibarən ARDNF-dən dövlət büdcəsinə transfertlərin həcmi azalmağa başlayıb. Belə ki, 2013-cü il ilə müqayisədə 2014-cü ildə Fondun dövlət büdcəsinə transfertlər 17,74%, 2015-ci ildə 12,93%, 2016-cı ildə 6,33%, 2017-ci ildə isə 19,89% azalıb.

Ümumiyyətlə, ARDNF-dən dövlət büdcəsinə ən yüksək transfert 2013-cü ildə qeydə alınıb. Həmin ildə Fondun dövlət büdcəsinə 11 mlrd. 350 mln. manat transfert edilib.

Xatırladaq ki, ölkənin neft yataqlarının xarici şirkətlər ilə birgə işlənməsindən əldə edilən neft gəlirlərinin toplanaraq səmərəli idarə edilməsi, həmin vəsaitlərin öncül sahələrin inkişafına və sosial-iqtisadi baxımdan mühüm əhəmiyyət kəsb edən layihələrin həyata keçirilməsinə yönəldilməsi məqsədilə Heydər Əliyevin 29 dekabr 1999-cu il tarixli fərmanı ilə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu təsis edilib. Neft Fondunun əsasnaməsi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 29 dekabr 2000-ci il tarixli fərmanı ilə təsdiq edilib.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində aidiyyəti fəaliyyət sahələrində qarşıda duran vəzifələrin müzakirəsinə həsr olunmuş iclas keçirilib. Nazirlikdən "APA-Economics"ə verilən məlumata görə, əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev əmək və sosial müdafiə sahələrində idarəetmə sistemlərinin müntəzəm dünyəvi təcrübəsi əsasında təkmilləşdirilməsi, bu sahələr üzrə əhaliyə xidmətlərdə müasir iş üsullarının, şəffaflığın və sosial ədalət prinsiplərinin, elektron texnologiyaların geniş tətbiqinin təmin edilməsinin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən nazirlik qarşısında müəyyən edilən əsas vəzifələrdən olduğunu vurğulayıb.

Nazir ölkəmizin əmək bazarında sabitlik və inkişaf meyllərinin mövcud olduğunu, əmək münasibətlərinin qeydiyyata və rəsmiləşdirilməsi ilə bağlı nəzarət mexanizminin gücləndirilməsinin vacibliyini qeyd edib. S.Babayev bu sahə ilə bağlı təhlillərin aparılması və tədbirlərin effektiv təşkilinin diqqətdə saxlanmalı olduğunu bildirib.

Ölkəmizdə müsbət demografik vəziyyətin, əhalinin təbii artım tempinin davam etdiyini vurğulayan nazir demografik vəziyyətin qiymətləndirilməsi və dolğun proqnozlar sisteminin gücləndirilməsinin, qabaqcıl beynəlxalq təcrübədən geniş istifadənin zəruriliyini diqqətə çatdırıb.

S.Babayev bildirdi ki, demografik inkişafın təzahürlərindən biri olaraq əmək qabiliyyətli əhalinin sayının mütemadi artması aktiv məşğulluq tədbirlərinin və xidmətlərinin səmərəliliyinin artırılmasının mühüm vəzifələrdən biri kimi şərtləndirir: "Xüsusilə də əmək bazarında daha təsirli və konkret nəticələrin əldə olunması üçün məşğulluq tədbirlərinin həyata keçirilməsi, həmçinin bu xidmətlərin elektron müstəvidə qurulması aktual məsələlər kimi qarşıda durur".

Nazir həmçinin əmək miqrasiyası kvotasının hazırlanmasında da elmi-praqmatik yanaşmaya istinad olunmasının vacibliyini diqqətə çatdırıb. S.Babayev əmək bazarında məşğulluq imkanlarının genişlənməsi və əmək haqlarının artımı ilə müşahidə olunan sosial-iqtisadi inkişaf proseslərinin məcburi dövlət sosial sığorta daxilolmalarına da müsbət təsirini qeyd edib. Nazir bildirdi ki, sosial sığorta daxilolmalarında artım tempinin təmin olunmasına, müvafiq proqnoza əməl olunmasına yönələn sistemli tədbirlərin həyata keçirilməsi vacibdir: "Bu sahədə qeyri-formal məşğulluq hallarının aradan qaldırılması, əməyin leqallaşdırılması kimi vacib hədəflərə doğru yönələn tədbirlərlə paralel, sosial sığorta münasibətlərində səmərəli idarəetmənin təşkilinə və şəffaflığın tam təmin olunmasına da xüsusi diqqət yetirilməlidir".

"Süründürməçiliyə yol verilməməlidir"

Nazir Sahil Babayev Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin qarşısındakı yeni hədəfləri açıqladı

Ünvanlı dövlət sosial yardım sisteminin aztəminatlı ailələrin müdafiəsində önəminə toxunan S.Babayev vurğulayıb ki, ilk növbədə sosial yardım sisteminə ədalətlik, şəffaflıq, dövlət vəsaitlərinin yönəldilməsində ünvanlılıq prinsiplərinin güclənməsi diqqətə saxlanılacaq. Digər tərəfdən, sosial yardım alan aztəminatlı ailələrin məşğulluq potensiallarının öyrənilməsi yolu ilə onların gəlir imkanlarının artırılmasına özünüməşğulluq proqramı çərçivəsində dəstək üçün konkret işlər görülməlidir.

Əlillərin sosial müdafiəsinin ölkədə aparılan siyasətin əsas istiqamətlərindən olduğunu bildiren S.Babayev diqqətə çatdırıb ki, dövlət başçısının xüsusi qayğısı nəticəsində bu təbəqədən olan insanlar üçün tibbi-sosial reabilitasiya sistemi də müasirləşdirilir: "Hər il xeyli sayda əlil vətəndaş bərpa-müalicə xidmətləri ilə təmin edilir. Lakin, bununla belə əlillər arasında reabilitasiya səviyyəsinin artırılmasında, reabilitasiyanın davamlı xarakter almasında müəyyən durğunluğun aradan qaldırılması, eyni zamanda, əlilliyin təyinatı prosesində şəffaflığın tam təmin olunması, süründürməçiliyə yol verilməməsi, əlilliyi olan şəxslərin məmnuniyyətinə

nail olunması da əsas fəaliyyət istiqamətləri sırasında olmalıdır".

Nazir qeyd edib ki, bu yanaşma sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlara da aiddir: "Onların sağlamlığının bərpasında bərpa-müalicə müəssisələrinin erkən müdaxilə prinsipi üzrə fəaliyyətlərini qurmaları vacibdir. Eyni zamanda, sosial sifarişlər üzrə icra olunan reabilitasiya yönümlü sosial xidmət layihələrində də bu istiqamətə xüsusi diqqət yetirilməli, bu layihələrin reabilitasiya baxımından konkret nəticələri ortada olmalıdır".

S.Babayev Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələrinin mənzillə təminatı işlərindən də bəhs edib, onlar üçün yeni mənzillərin tikintisi işlərinin sürətləndirilməsi istiqamətində müvafiq tədbirlərin görülməli olduğunu vurğulayıb.

Nazir vurğulayıb ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 19 aprel 2018-ci il tarixli "Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş, ölmüş və hərbi əməliyyatlarla əlaqədar xəbərsiz itkin düşdüynə görə ölmüş elan edilmiş hərbi qulluqçuların ailə üzvlərinin sosial müdafiəsinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" fərmanı ölkədə so-

sial ədalət prinsipinin yüksək səviyyədə təmin olduğunu bir daha təsdiq edir: "Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən mühüm sosial müdafiə əhəmiyyəti daşıyan bu fərmanın layiqli şəkildə icrası, müvafiq kateqoriyadan olan vətəndaşlara fərmanda nəzərdə tutulduğu kimi 11 000 manat məbləğində birdəfəlik ödəmələrin verilməsi tam və eyni zamanda, şəffaf şəkildə təmin olunacaq. Həmçinin dövlət başçısının "1941-1945-ci illər İkinci Dünya müharibəsi iştirakçılarına, həlak olmuş və ya sonralar vəfat etmiş döyüşçülərin dul arvadlarına, arxa cəbhədə fədakar əməyinə görə orden və medallarla təltif edilmiş şəxslərə birdəfəlik maddi yardım verilməsi haqqında" 20 aprel 2018-ci il tarixli sərəncamına əsasən, həmin şəxslərə Sərəncamda nəzərdə tutulan məbləğlərdə birdəfəlik maddi yardımın çatdırılması işləri 9 May Qələbə gününə qədər tam yekunlaşmalıdır".

İctimai rəy və təşəbbüslərə fəal və işgüzar mövqedən reaksiya verilməsinin önəmini qeyd edən nazir xüsusilə vurğulayıb ki, ümumilikdə əmək və sosial müdafiə sahəsində görülən işlərin əsasında şəffaflığın, sosial ədalətin tam təmin olunması və müntəzəm beynəlxalq təcrübənin tətbiqi dayanmalıdır. S.Babayev bildirdi ki, sosial tərəfdaşlarla-Azərbaycan Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyası, Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları (AHİK) Konfederasiyası, habelə Azərbaycan Risk Peşəkarları Assosiasiyası (ARPA), Azərbaycanda Amerika Ticarət Palatası (AmCham Azərbaycan), beynəlxalq təşkilatlarla, habelə QHT-lərlə əməkdaşlıq, birgə fəaliyyət genişləndirilməlidir. Xüsusilə də bu əməkdaşlıq müvafiq sahələr üzrə aparılan islahatlara həmin təşkilatlar tərəfindən dəstəyin göstərilməsinə istiqamətlənə bilər.

İclasda qeyd olunan məsələlər ətrafı müzakirə olunub, təkliflər ifadə olunub. S.Babayev qeyd olunan məsələlərlə bağlı aidiyyəti üzrə tapşırıqlar verib.

Pekində Azərbaycan və Çin müdafiə nazirlərinin görüşü keçirildi

İki ölkənin nazirlikləri arasında hərbi yardıma dair sənəd imzalanıb

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Çin Xalq Respublikası (ÇXR) Dövlət Surasının üzvü, ÇXR-in Milli Müdafiə naziri general-polkovnik Vey Fənxein dəvəti ilə Pekində rəsmi səfərdədir. Aprelin 27-də ÇXR-in Milli Müdafiə Nazirliyində Azərbaycanın Müdafiə nazirinin rəsmi qarşılanma mərasimindən sonra iki ölkənin müdafiə nazirlərinin görüşü olub.

Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidməti məlumat yayıb.

V.Fənxe Çin ilə Azərbaycanın coğrafi baxımdan bir-birindən uzaq məsafədə yerləşməsinə baxmayaraq, xalqlarımız arasında tarixən dostluq münasibətlərinin olduğunu qeyd edib. O, bu münasibətlərin yaranmasında tarixi İpək yolunun vacib rol oynadığını da bildirib.

26 il əvvəl iki ölkə arasında qurulan diplomatik əlaqələrin müasir dövrdə də inkişaf etdiyini diqqətə çatdıran çinli nazir, əlavə edib ki, ötən müddətdə müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığımız genişlənilib, qarşılıqlı siyasi etimad xeyli güclənib.

V.Fənxe "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsü çərçivəsində ölkələrimizin əməkdaşlığı üçün yeni imkanların yaranacağını, Azərbaycanın bu strategiyaya verdiyi böyük dəstəyi məmnunluqla qeyd edib.

Çinin Milli Müdafiə naziri iki ölkənin hərbi sahədə əməkdaşlığına toxunaraq bu istiqamətdə böyük potensial olduğunu bildirib.

V.Fənxe ölkəsinin Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsində mövqeyinin dəyişmədiyini, hər zaman olduğu kimi münaqişənin beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə uyğun, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllinin tərəfdarı olduğunu xüsusi qeyd edib.

Səmimi qəbul və göstərilən qonaqpərvərliyə görə təşəkkürünü bildiren general-polkovnik Z.Həsənov vurğulayıb ki, Azərbaycan ilə Çin arasında dostluq münasibətləri dərin köklərə malikdir. Bu münasibətlər ölkələrimiz arasında müasir əlaqələrin əsasını təşkil edir. Çin ilə hərtərəfli əməkdaşlıq isə ölkəmizin xarici siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biridir.

Azərbaycan-Çin münasibətlərində qarşılıqlı etimadın yaradılmasında və əlaqələrin genişlənməsində ulu öndər Heydər Əliyevin əvəzsiz xidmətlərini xatırlayan general-polkovnik Z.Həsənov bildirdi ki, bu dostluq münasibətləri dövlətimizin başçısı, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında inkişaf etdirilərək yüksək əməkdaşlıq səviyyəsinə çatdırılıb. Ölkələrimizin rəhbərlərinin və rəsmi şəxslərin qarşılıqlı səfərləri artıq daimi xarakter alıb. Bu da öz növbəsində mövcud dostluq münasibətlərinin, əməkdaşlığın daha da möhkəmlənməsinə mühüm töhfədir.

Cənubi Qafqazdakı hərbi-siyasi vəziyyətə toxunan general-polkovnik Z.Həsənov vurğulayıb ki, Ermənistanın Azərbaycana qarşı 25 ildən artıq davam edən işğalçı siyasəti təkə ölkəmiz üçün deyil, bütün regionda sülhə və təhlükəsizliyə ciddi təhdid təşkil edir.

Azərbaycanın Müdafiə naziri Çinin Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsində Azərbaycanın ədalətli mövqeyini dəstəklədiyinə görə təşəkkürünü bildirib. Müdafiə naziri xüsusi qeyd edib ki, Azərbaycan da Çin Xalq Respublikasının "Vahid Çin" siyasətinə hörmətlə yanaşır, bu konsepsiyaya dəstəkləyir və beynəlxalq aləmdə ÇXR-ni təmsil edən təşkilatları tanıyır.

Dostluq və qarşılıqlı etimad şəraitində keçirilən görüşdə hərbi, hərbi-texniki, hərbi təhsil və qarşılıqlı maraq doğuran digər sahələrdə əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri müzakirə edildi.

Görüşün sonunda Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyi və Çin Xalq Respublikası Milli Müdafiə Nazirliyi arasında hərbi yardımın göstərilməsinə dair sənəd imzalanıb.

Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin sədri Mayk Pompeo ABŞ-ın yeni dövlət katibi olub. Ötən gün Senatda keçirilən səsvermədə Pompeo ABŞ-ın yeni dövlət katibi olmaq üçün lazım olacaq səsə toplaya bilib. 57 senator Pompeonun təyinatını dəstəkləyib, 42 nəfər isə qarşı çıxıb. Prezident Trampın namizədliyini ötən ay irəli sürdüyü Mayk Pompeo 2017-ci ildə ABŞ Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin direktoru təyin olunub.

Mayk Pompeo

Kəşfiyyatın keçmiş direktoru 3 müddətə Respublikaçı Partiyasından kongresmen seçilib. ABŞ Konqresində Kəşfiyyat Komitəsinin üzvü olub. 2017-ci ilin yanvarında Tramp Pompeonu MKİ-nin direktoru təyin edib. İndi isə Pompeo ABŞ-ın xarici siyasət idarəsinə rəhbərlik edəcək. Yeni dövlət katibi əvvəlkindən fərqli olaraq daha aktiv fəaliyyət göstərəcək və Trampın dəstəxətinə daha yaxın birisi hesab olunur.

52 yaşlı yeni dövlət katibi 1986-cı ildə ABŞ ordusunun əsas hərbi məktəblərindən olan "West Point" hərbi akademiyasını kurs birincisi olaraq bitirib. ABŞ ordusunda xidmət edib, Berlin divarının sökülməsi zamanı Almaniya'da ABŞ bazalarında xidmət edib.

Harvard Universitetində hüquq təhsili alan Pompeo Respublikaçı Partiyasının və partiya daxilindəki mühafizəkar qanadın üzvüdür. 2010-cu ildə Konqresin Nümayəndələr Palatasına seçilib. Buna qədər Pompeo su işğencələrini dəstəkləyən, aborta qarşı çıxışları ilə gündəmə gəlib. Bundan başqa İranla nüvə anlaşmasına qarşı olub. Türkiyənin hazırkı hakimiyyətini də sərbəst şəkildə tənqid edib. 15 iyul 2016-cı il Türkiyədə baş verən hərbi çevriliş zamanı Pompeo Türkiyədə "totalitar radikal diktatorluq" adlandırılıb. Bundan başqa müsəlman din xadimlərinin terroru pislədikləri üçün bu hadisələrdə şərik olduğunu deyən də ABŞ-ın yeni dövlət katibidir.

Trampın yeni dövlət katibinin "iş yeri" Yaxın Şərqlə olacaq

ABŞ prezidenti İran və Türkiyəni sevməyən, işğencələrə haqq qazandıran keçmiş kəşfiyyatçını xarici siyasətin başına gətirdi

ABŞ xüsusi xidmət orqanlarının su işğencələrini dəstəkləyən Pompeo Quantana mo həbsxanasının bağlanmasına qarşı olub. Bu səbəbdən də ABŞ insan haqları təşkilatları 2017-ci ildə Pompeonun MKİ rəhbəri təyin olunmasına etiraz ediblər.

Maraqlıdır ki, Mayk Pompeo da neft "sahəsinə" yaxın kadr hesab olunur. Belə ki, yeni dövlət katibi 2010-cu ildə Konqresə seçilənə qədər neft sahələri üçün vasitələr hazırlayan şirkətə rəhbərlik edən Pompeo ekoloji təşkilatları tənqid etdiyi çıxışları ilə də tanınır. Maraqlıdır ki, bir qayda olaraq ABŞ-da kəşfiyyat rəhbərləri partiya üzvü olmadıqları halda Tramp bu ənənəni pozaraq Respublikaçı Partiyasının mühafizəkar qanadından olan Pompeonu kəşfiyyatın başına

gətirib. İndi isə ölkənin əsas siyasi postlarından birinə təyin edib.

Aydın məsələdir ki, Pompeonun təyinatı Trampın nəzərdə tutduğu xarici siyasət kursunun necə olacağını göstərir. Uzun illər dünyanın ən böyük neft korporasiyalarından birinə rəhbərlik etmiş Reks Tillersonun mülayim olması Trampın xarici siyasətlə bağlı planlarına görünür ki, cavab verməyib. Bu səbəbdən də ABŞ prezidenti vəzifəyə gəldikdən bir il sonra Tillersonu işdən azad etdi və onun yerinə Pompeo kimi kadri gətirdi. Bu təyinat son zamanlar Trampın xüsusən də Yaxın Şərqləki siyasəti ilə necə dəyərlər uyğun gəlir. İranla anlaşmadan imtina edən, Suriyada daha da aktivləşən və hərbi gücdən istifadə edən

Trampın Tillerson kimi mülayim, danışıqlara üstünlük verən şəxsə deyil, Pompeo kimi radikal görüşlü birinə daha çox ehtiyacı var. Trampın hərbi xarici siyasət kursu və İran, Suriyaya, Rusiyaya münasibətini Pompeo təyinatı necə dəyərlər tamamlayır. Maraqlıdır ki, Tramp indi Uzaq Şərqlə sabitlik və sülh yaratmağa çalışır, Yaxın Şərqlə isə münaqişəni daha da böyüdəcəyini bəyan edib. Yeri gəlmişkən, Yeni dövlət katibinin ilk icraatı da məlumdur. Mayk Pompeo bir neçə həftə əvvəl Şimali Koreyaya gedərək Kim Çen İnlə görüşüb. Artıq bu görüşün bəniyyəti də var, Şimali və Cənubi Koreya liderləri arasında görüş baş tutub. Gələn ay isə Trampın Şimali Koreya lideri ilə görüşü olacaq.

Yaxın Şərqlə isə vəziyyət fərqlidir. Tramp İranla nüvə anlaşmasının ləğv olunması və ya ən yaxşı halda yenilənməsini tələb edir. Eyni zamanda ərəb ölkələrinin də Suriyaya cəlb olunması və hərbi münaqişəni daha da genişləndirməyi təklif edir. Bu isə o deməkdir ki, yeni dövlət katibinin Yaxın Şərqlə işi daha çox olacaq. Yeri gəlmişkən, İsrailə xüsusi simpatiyası ilə tanınan Pompeonun vəzifədə ilk ciddi sınağı İsrailə bağlı olacaq. Gələn ayın 15-də İsrailin yaranmasının 70 illiyi qeyd olunacaq, ABŞ hökuməti isə bu münasibətlə Təl-Əvivdəki səfirliyini Qüdsə köçürəcək. Necə dəyərlər, qaynar dövrə qədəm qoyuruq. Əsas oyunçular da artıq hazırdır.

□ **K.RÖVSƏNOĞLU,**
"Yeni Məsəvi"

İŞİD Şimali Qafqaza yerləşir?

Rusiyanın başı üzərində terror təhdidinin azalmamasının səbəbləri

Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidməti (FTX) son günlərdə Dağıstan, Tatarıstan, Stavropolda, Omsk və Ulyanovsk vilayətlərində 12 bandit və 14 terrorçunu zərərsizləşdirib. Bu barədə "Sputnik" məlumat yayıb. İŞİD üzvü olduğu deyilən silahlılar Rusiya hüquq-mühafizə orqanlarına hücumda hazırlanırmış.

Agentliyin məlumatına görə, **FTX rəhbəri Aleksandr Bortnikov** bildirib ki, ötən il 25 terror aktının qarşısını alıblar, 4 terror aktı isə həyata keçirilib. Bu ilin 4 aya ərzində 6 terror aktı hazırlayan 12 banda zərərsizləşdirilib, 189 terrorçu tutulub, 15 nəfər məhv edilib.

Qeyd edək ki, İŞİD-in ən çox fəal olduğu bölgələrdən biri də post-sovet məkanı, o cümlədən Rusiyadır. Təsədüfi deyil ki, terror təşkilatının İraq və Suriyada fəaliyyət göstərən qeyri-qanuni silahlı qruplarında ən çox gəlmə döyüşçülər sırasında Tunis (3 min nəfər - K.R.) və Səudiyyə Ərəbistanı (2500 nəfər - K.R.) ilə yanaşı 3 min nəfərə yaxın Rusiya vətəndaşları da var. İŞİD-in ən əsas əməliyyatlara qatılan döyüşçüləri də məhz Rusiyadan, Şimali Qafqazdan olan silahlılar olub.

Bundan başqa 2015-ci ildə İŞİD terror qruplaşması Rusiyanın Çeçenistan, İnquşetiya, Dağıstan və Kabardin-Balkar federal subyektlərini əhatə edən "Qafqaz Əmirliyi"ni elan edib. Şimali Qafqazda fəaliyyət

göstərən silahlıların bir qismi tam heyətdə İŞİD və onun lideri Əbubəkr el-Bağdadiyə sədaqət andı içiblər. Bununla bağlı 2015-ci il iyunun 21-də internet saytlarında video yayınlanıb.

Vaxtaşırı olaraq Rusiya hüquq-mühafizə orqanları İŞİD-in Rusiyada fəaliyyət göstərən üzvlərinə qarşı əməliyyat tədbirləri həyata keçirir. 2016-cı ilin dekabrında Rusiya FTX əməliyyatçıları Dağıstanın paytaxtı Mahaçkala şəhərində İŞİD-in "Qafqaz Əmirliyi"nin komandiri Rustan Maqomedoviç Aselderov və onunla birlikdə olan daha 4 terrorçunu məhv edib.

İŞİD də xüsusən son 4 ildə "bekar" dayanmayıb. Rusiyanın müxtəlif regionlarında, o cümlədən Moskva, Sankt Peterburq şəhərlərində terror aktı həyata keçirib və ya hazırlayarkən ifşa olunub. Ən çox terror hücumları isə daha əsasən Şimali Qafqaz və bura yaxın ərazilərdə baş verib. Ötən ilin martında Dağıstanın Mahaçkala şəhəri yaxınlığında Rusi-

ya Daxili İşlər Nazirliyinin avtomobil karvanının partladılması İŞİD tərəfindən həyata keçirilib. Hücumu qruplaşmanın yerli tərəfdarları həyata keçirib.

Bundan başqa ötən il aprelin 3-də Sankt-Peterburq metrosunda 11 nəfərin ölümü, 51 nəfərin yaralanması ilə nəticələnən terror aktını da İŞİD törədib. Bundan başqa Sankt Peterburq şəhərində yerləşən "Perekryostok" supermarkətində törədilən terror aktının məsuliyyətini İŞİD öz üzərinə götürüb. Ötən ilin avqustunda

isə xüsusi xidmət orqanları Moskvada özünü partlatmağa hazırlaşan İŞİD üzvünü zərərsizləşdirib.

Ümumiyyətlə isə həm Suriyadakı fəaliyyəti, həm də Şimali Qafqazdakı fəaliyyətlərinə görə Rusiya uzun zamandır İŞİD-in əsas hədəfində olan ölkələrdən biridir. Bir sıra müşahidəçilərə görə, Putinin Suriyada hərbi əməliyyatlara qatılmaqla bağlı qərarında Şimali Qafqazda terrorun yenidən baş qaldırması təhlükəsi olub. Çünki aydın məsələ idi ki, Şi-

mali Qafqazda xüsusən də "ərəb baharı"nın ilk döneminde silahlı qrupların fəallığı müşahidə olunurdu. 2000-ci illərin əvvəllərində Rusiyanın ciddi güc tətbiq etməklə yatırdığı Şimali Qafqazdakı silahlı ayaqlanmaların yenidən baş qaldırması təhlükəsi vardı. Bir mənada Şimali Qafqazda silahlıların tamamilə yox etmək Rusiyaya heç zaman müyəssər olmadı. Bu səbəbdən də Şimali Qafqazdakı radikalların İraq və Suriyaya axışması Rusiya rəhbərliyi üçün əlverişli oldu. Ancaq ay-

dın məsələ idi ki, müharibənin kəskin dövrü və ya uğurlu mərhələsi başa çatdıqdan sonra silahlıların yenidən Şimali Qafqaz meşələrinə qayıdıb ruslara qarşı daha böyük təcürbə və güclə savaşıması gözlənilirdi. Putinin Suriyaya ordu göndərərək islamçı silahlıların sözün çılpaq mənasında yox etməyə başlaması məhz bununla bağlı idi. Rusiya aviasiyası Suriyanın müxtəlif bölgələrində minlərlə silahlı militanı məhv etdi. Bu səbəbdən də daha uzun zaman tab gətirə bilməyən İŞİD-in süqutu tezləşdi və Şimali Qafqazda fəallaşma bilmədi. Elan olunan "Qafqaz Əmirliyi" isə ciddi fəaliyyət göstərə bilmədi. Ancaq tamamilə boş da dayanmadılar.

Ancaq aydın məsələdir ki, Şimali Qafqaz Rusiyanın hər an alışı bilən "bant çəlləyidir". Üstəlik Yaxın Şərqlə aktiv hərbi-siyasi gücə çevrilən və Qərblə açıq savaşa Rusiyanın "axilles dabanı"ni düşmənləri də yaxşı bilir. Maraqlıdır ki, İŞİD-in İraq və Suriyadan başqa Filippin, Əfqanıstan, Pakistan, Yəməni, Misir, Nigeriya, Liviya kimi ölkələrdə və Rusiyada "basdırılmış minarları" var. Bu "əmirliklərin" hər biri hər an partlaya biləcək bir "bant çəlləyidir". Putin də bunu yaxşı anlayır və Rusiya xüsusi xidmət orqanları ilk növbədə Şimali Qafqazda silahlı hərəkatlıya anında və sərbəst şəkildə reaksiya verirlər. ancaq bu, təhlükə riskinin qalmadığını deməyə əsas vermir, əksinə, Rusiya-Qərb toqquşması davam etdikcə, bu risk də qalacaq.

□ **KƏNAN,**
"Yeni Məsəvi"

AŞ PA-nın Azərbaycan

hücumunun pərdəarxası

Avropa Şurası ilə Azərbaycan arasında gərginlik; **Elçin Mirzəbəyli: "Bu qurumun sonuncu hesabatı işə şantaj xarakterlidir və Azərbaycanın leqal lobbicilik fəaliyyətinin qarşısının alınmasına yönəldilib"**

Azərbaycanla Avropa Şurası arasında münasibətlər yenidən gərginləşib. AŞ PA-nın yaz sessiyasının aprelin 26-da keçirilən iclasında gündəliyə qurumun daxilindəki korrupsiya hallarının olması barədə məsələnin salınması və orada Azərbaycanın insan hüquqları və azadlıqlarla bağlı problemlərin susdurulması yönündə "bazarlıq" etdiyi barədə ittihamın olması, AŞ PA-da korrupsiya faktlarına dair hesabatın qəbul edilməsi, hesabatda Azərbaycanın müxtəlif vaxtlarda AŞ PA deputatlarına və rəhbərliyinə daxil olan şəxslərin ələ alınması üçün müxtəlif addımlar atması münasibətləri ən kritik həddə çatdırdı.

Bundan əlavə, AŞ PA-nın 24 deputatının baş katib Torbörn Yaqlandı Azərbaycanda siyasi məhbüslər haqqında hesabatı yenidən qayıtmağa çağırması "odun üzərinə benzin töküdü". Yaz sessiyasında nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidovun Müstəqil Araşdırma Qurumunun korrupsiyaya dair hesabatı barədə müzakirələrdəki sət çıxışı məsələnin nə qədər ciddi olduğunu göstərib. Nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov sessiyada çıxışında "Mən belə Avropa Şurasında təmsil olunmaq istəmirəm" bəyanatını verib.

Azərbaycanın nümayəndə heyətinin kəskin etirazlarına baxmayaraq AŞPA-da korrupsiya ittihamları üzrə müstəqil istintaq orqanının 219 səhifəlik hesabatı plenar iclasda qızgın müzakirələrdən sonra qəbul edilib. Azərbaycan nümayəndə heyəti üzvlərinin buna yol verməmək cəhdlərinə baxmayaraq, 123 deputat sənədin "lehinə" səs verib.

Bir çox siyasi ekspertlər isə hesab edirlər ki, AŞPA-nın qəbul etdiyi sözügedən "rüşvət hesabatı" müzakirəyə çıxarması və qəbul etməsi həm də bu qurumun özünü də ifşa etməsidir. Əgər orada qeyd olunanların hətta müəyyən bir hissəsi doğrudursa, belə çıxır ki, AŞPA-nın deputatları və rəhbərliyinə daxil olan şəxslər uzun illər rüşvətçiliklə, qurumun elan etdiyi dəyərləri tapdalamaqla məşğul olublar. Bundan sonra da belə etməyəcəklərinə təminat yoxdur.

Bu barədə fikirlərini "Yeni Müsavat"la bölüşən politoloq **Elxan Şahinoğlu** öncə qeyd etdi ki, Azərbaycanın Avropa Şurası ilə əməkdaşlığının alınmadığını artıq açıq söyləmək olar: "Bunda hər iki tərəfin günahı var. Biz

onların bir qisim tələbini yerinə yetirmədik, onlar isə bizim ordakı deputatların səyi ilə qəbul edilən qətnamələrin icrasını təmin etmədilər. Rüşvətçiliklə bağlı iddialara qaldıqda araşdırılmanın necə aparıldığını demək çətindir. Çünki həmin araşdırmada adları çəkilənlərin bəziləri iddiaların tamamilən yalan olduğunu söyləyirlər və bunların içində avropalı deputatlar da az deyil.

Buna baxmayaraq, Azərbaycanın adı mənfi mənada çəkilib. Fikrimcə, Azərbaycan hakimiyyəti özü də daxil araşdırma aparıb qərar verməlidir ki, nə baş verib və Avropa Şurasına daxil olan deputatlarla münasibətlərdə hansı hallara yol verilib? Bu bizim özümüzlə lazımdır ki, həqiqəti bilək. Çünki hətta hesabatda hər şey yalandırsa belə, bu hesabat Avropada müzakirəyə çıxarılıb və ölkəmizin adı mənfi mənada hallanır. Bizim Dağlıq Qarabağ kimi münaqişəmiz var, əsas məramımız torpaqlarımızı işğaldan azad etməkdir. Bu mənada bizim sivil dünyanın dəstəyinə ehtiyacımız var. Ancaq əgər Qərbdə Azərbaycanın adı mənfi mənada çəkilirsə, Dağlıq Qarabağ məsələsində Azərbaycan haqlı mövqeyinə zərər dəyə bilər. Ona görə bizim özümüzlə bilmək lazımdır ki, nə baş verib, hesabat nə dərəcədə yalan, nə dərəcədə doğrudur".

Səməd Seyidovun "Avropa Şurası mənə lazım deyil" bəyanatına və Milli Məclisin bir sıra deputatlarının Avropa Şurasından çıxmaq çağırışlarına gəlincə, E.Şahinoğlu bildirdi ki, Avropa Şurasında təmsil olunmaq Azərbaycana lazımdır: "Avropa Şurası hansısa deputata lazım deyilsə, Azərbaycana lazımdır. Səməd Seyidova lazım deyilsə, bu o demək deyil ki, Azərbaycana lazım deyil. Sən təksən, Azərbaycan isə daha böyükdür. Sənə lazım deyilsə, istefa ver, qoy başqası ölkəmizi təmsil etsin. Əlbəttə, Avropa Şurasını tənqid etmək həminin haqqıdır, tənqid olunmalı-

dır da. Ziddiyyətli qətnamələri az deyil, Qarabağla bağlı qətnamələri yerinə yetirilmir və s. Ancaq bu o demək deyil ki, Azərbaycan qapını çirpib getməlidir. Biz getsək Ermənistan orada qalacaq və bizim təmsil olunmadığımız təşkilatda Azərbaycan əleyhinə təbliğatını razı aparacaq. Bunu bizə lazımdır? Avropa Şurasından çıxmaq Avropadan uzaqlaşmaq və istəməz Rusiyaya yaxınlaşmaq deməkdir. Bu isə özümüzün elan etdiyimiz balanslaşdırılmış xarici siyasətimizə ziddir. Azərbaycanın AŞPA-ya üzv olması üçün mərhum prezident Heydər Əliyev az əziyyət çəkəyib. Bunu da "Avropa Şurası bizə lazım deyil" deyənlər unutmasınlar".

Politoloq Elçin Mirzəbəyli isə bildirib ki, AŞPA dövlətlərinin üzərində nəzarət həyata keçirə biləcək bir qurum deyil və bu qurumun qəbul etdiyi qərarlar beynəlxalq sənəd sayılmadığı üçün heç bir hüquqi qüvvəyə də malik deyil: "Rüşvət məsələsi bütün dünyada olduğu kimi, Avropa Şurasına üzv olan ölkələrdə də cinayət sayılır. Cinayət əməlinə isə yalnız hüquqi müstəvidə qiymət verilməlidir. İndiki halda əgər rüşvətə bağlı hər hansı bir hadisə baş vermişdisə, o zaman rüşvət təklif edilən şəxs dərhal hadisənin baş verdiyi ölkənin hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət etməli və faktı rəsmiləşdirməli idi. Əgər belə bir addım atılmayıbsa, o zaman rüşvət iddiaları birmənalı olaraq böhtan xarakterlidir və təbii ki, qarşı tərəf bu ittihamlara hüquqi qiymət verilməsi üçün müvafiq addımlar ata bilər. Yeni siyasi müstəvidə dilə gətirilən bütün cinayət ittihamları öz təsdiqini tapmışsa, o zaman bu ittihamları irəli sürənlər məsuliyyət daşımalıdırlar.

Hesabatda rüşvətə bağlı irəli sürülən bütün ittihamlar sayılıb və ehtimallar üzərində qurulub. Hesabatı diqqət yetirsək, bu siyasi motivli iddiaların nə üçün irəli sürüldüyünü müəy-

yənləşdirmək olar. Məsələn, hesabatda qeyd olunur ki, "Azərbaycan hakimiyyəti işi o səviyyəyə gətirmişdi ki, hətta parlamentin iclasında az-az iştirak edənlər Azərbaycanla bağlı məsələ olduqda iclasa qatılırdı və Azərbaycanın lehinə səs verirdi". Bu, Azərbaycanın lobbicilik fəaliyyətini yaxşı qurduğunun etirafıdır. Sual olunur, Azərbaycanın lobbicilik fəaliyyəti nəyə xidmət edirdi? Şübhəsiz ki, işğalçı Ermənistanın öz adı ilə çağırılmasına, azərbaycanlılara qarşı həyata keçirilən etnik tə-

Avropa Şurasının "dəvəquşu siyasəti"

Elşad MƏMMƏDLİ
elshad1978@gmail.com

Azərbaycan Avropa Şurasına böyük ümidlərlə daxil olmuşdu. 2000-ci illərin əvvəllərində ölkəmizin Avropanın bir parçası kimi inkişaf perspektivləri haqda nələrlə danışılırdı, nələrlə ümid edilmirdi?!

Ölkəmizə gələn "demokratiya qaranquşları" - avropalı müşahidəçilər, məruzəçilər medianın gündəmindən düşmür, pafoslu açıqlamalar verirdilər. Xalq da inanmağa çalışdı ki, avropalılar bizə tam demokratiya gətirəcək, vətəndaş cəmiyyətinin mərhələ-mərhələ formalaşması üçün yardımlar göstərəcəklər və s.

Amma zaman keçdikcə biz şahidi olduq ki, Avropa Şurası dediyimiz qurum Azərbaycana bir dövlət olaraq təzyiqlər göstərməkdə maraqlıdır, nəinki kömək etməkdə. Bir vaxtlar çoxlarımız Avropa Şurası Parlament Assambleyasının Azərbaycan üzrə məruzəçilərinin kəskin bəyanatları, hesabatları olanda sevinirdik ki, halaldır bunlara. Sanki bütün işlərimiz bu pafoslu bəyanatlarla, sət tənqidlər, təzyiqlərlə düzələcəkmiş.

Amma zaman keçdikcə biz şahidi olduq ki, təzyiq-təqib prosesi bir ölkənin inkişafına nəinki kömək edir, əksinə, onu əngəlləyir. Kömək bu cür ola bilər ki, hansısa bir formada səmimi əməkdaşlıq edilsin, həm də bu işləri həyata keçirməli olan hökumətlə normal tonda danışıq, dil tapsın, müştərək qaydada problemlər çözülsün. Amma AŞ PA-nın, Avropa Şurasının digər strukturlarının prioritetləri tamamilə başqa oldu. Bəlli oldu ki, zaman-zaman Azərbaycana qarşı kampaniya aparan məruzəçilər, komissarlar erməni lobbisinə bağlı olan, habelə Kremlin ələ almış olduğu Avropa Şurasındakı radikal solçu qrupunun üzvləridir. Məqsədləri də heç də Azərbaycana kömək etmək deyilmiş, eləcə təzyiq göstərmək imiş. Yəni bu dəfə də biz əlimizdən tutub qalxmağa kömək edən yox, arxamızdan vuran bir "dost"la uğraşmağa məruz qaldıq...

Daha sonralar Azərbaycan dövlətinə əyan oldu ki, Avropa Şurasında cəmləşmiş köhnə kommunistlər, Kremlə bağlı sosialistlərin istədikləri tam başqa məsələlərdir. Həm də bu kəslər fərdi maraqlarından çıxış edirmişlər.

Müəyyən bir dönmədə - konkret olaraq 2011-2016-cı illərdə Azərbaycan hökuməti Avropa Şurası ilə daha sıx əməkdaşlığa qərar verdi. AŞ PA-dakı müəyyən qədər Azərbaycanpərəst çevrələrlə əməkdaşlığı gücləndirərək, dövlətimizə qarşı olan qruplaşmaları neytrallaşdırmağa kifayət qədər nail olundu. Bu mərhələdə biz xüsusi ilə Qarabağ məsələsində ciddi bir uduş əldə etdik. Həm Azərbaycana qarşı bir sıra qətnamələrin qəbul olunmasının qarşısı alındı, həm də Avropa Şurası tarixində ilk dəfə olaraq Ermənistanın təcavüzkar olmasını özündə ehtiva edən 2085 (2016) sayılı qətnamə (müəllif deputat Elxan Süleymanov-red.) də qəbul edildi. Buna istinadən AŞPA-da ən yüksək səviyyədə, qurumun prezidentinin dilindən Ermənistanın işğalçı olması bəyan edildi.

Azərbaycanın apardığı planlı işlər nəticəsində ölkəmizin AŞPA ilə bu şəkildə əməkdaşlığı çox təəssüf ki, Azərbaycana qarşı olan qüvvələrin, qruplaşmaların, beynəlxalq təşkilatların, hətta bəzi dövlətlərin üreyincə olmadı. Çünki görülən işlər əlbəttə ki, onların anti-Azərbaycan planlarını alt-üst etmişdi.

Nəticədə belə bir iddia ortaya atıldı ki, bəs, Azərbaycan bu işləri Avropa Şurasında kimlərsə ələ alaraq, özünə çəkərək, lobbiciliklə əldə edib. Ən maraqlısı nədir: indi Avropa Şurası Parlament Assambleyasında hay qaldırıblar ki, Azərbaycanın lobbiciləri bu işə müxtəlif yollarla nail olublar. Və Azərbaycana qarşı hücumu keçirlər.

Bu, eynilə "dəvəquşu siyasətidir"! Avropa Şurası hazırda başını kola soxub, digər yerlərinin görünməsindən xəbəri olmayan dəvəquşuna bənzəyir. Lap tutaq ki, Azərbaycan hökuməti sizi, sizin mandat verdiyiniz komissarlarınızı, komitə sədrlerinizi, məruzəçilərini ələ alıb. Əslində, lobbilyanı baxımından bu, tam normaldır. Bütün dünyada tətbiq olunan praktikadır. Siz isə sadəcə, etiraf edirsiniz ki, rüşvətçilərin yekəsisiniz! Əgər dedikləriniz doğrudursa, bu, sizin rəzaletinizdir, başqa heç kimin. Hər bir dövlət öz mövqeyini qorumaqda, lobbiciliyini etməkdə tam haqlı və hüquqludur. Avropa Şurası isə faktiki olaraq bütün dünyaya bəyan edir ki, prinsiplərini hərəcə çıxarıb satıb!

Bu baxımdan Azərbaycana hücum çəkmək, onun apardığı planlı işlərin qarşısını almaq üçün ölkəmizə təhdidlər etmək gülüş doğurur. Öz dediklərinizə özünüz inanırsınız, bütün dünyadan üzr istəyin ki, biz korrupsiyaya qurbanmışıq və biabır olmuşuq. Yoxsa, hansısa dövlət öz mənafeyini qorumaq üçün lobbicilik edibse, buna görə ona hücumlar çəkmək, yumşaq desək həyasızlıqdır. Lütfən, özünü baxın, öz qüsurlarınızı düzəldin və dövlətləri, şəxsləri deyil, məhz özünüzü ittiham edin.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Ermənistana göndərilən Kalaşnikov(lar)

Elsad PAŞASOY
epashasoy@yahoo.com

Jurnalist Artur Matveyevin Qarabağdan hazırladığı reportajı oxudum. Ermənilərin miskin durumda olduğunu jurnalist açıq-aydın şəkildə yazıb. Aprel döyüşlərindən sonra yaşadıkları evlərdən didərgin düşən ermənilər səksəkə içindədirlər. Təsvür edin, Ağdərədə cəmi 200 ailə yaşayır! Onlar da aprel döyüşlərində İrəvana qədər qaçıb, ara sakitləşəndə qayıdanlardır. Düzdür, Qarabağdakı ermənilərin arasında xəstə təfəkkürlülər də var, hesab edirlər ki, onlar qalıbdır. Amma sərkisyanların onları odun içinə atdığını anlayan da az deyil.

Ermənistanın cinayətkar hakimiyyəti bu illər ərzində öz həmyerlilərinin, bir ovuc olan qarabağlı ermənilərin də taleyi ilə oynamağı bacardı. İndi ayılıblar ki, Sərkisyan milliyətlərə sahib olub Qarabağ kartı oynadığı illərdə.

Ermənistanda artıq üçüncü həftədir davam edən etiraz aksiyaları hələ ki, məntiqi nəticəsinə çatmayıb. Əslində baş verənlər Rusiya üçün gözlənilməz oldu. Serj Sərkisyan faktiki olaraq hakimiyyətə gədən bütün yollarını təmizləmişdi, Ter-Petrosyanı ev dustağına çevirmişdi, Seyran Ohanyanı ordudakı korrupsiya hədələri ilə susdurmuşdu. Ancaq Paşinyan onunun qorxulu rüyaya çevrildi.

Təsvür edin, Moskva yeni hakimiyyətin xeyir-duasını verir, baş nazir vəzifəsini ələ keçirən Sərkisyan Putin və Medvedevdən təbrik alır, hansısa bir Paşinyan ortaya çıxıb onu aşırır. Üstəlik, cəmi üç gün əvvəl Ermənistan müxalifətini 2008-ci ilin mart qırğını ilə qorxudan Sərkisyan çıxıb deyir "mən səhv etmişəm, Paşinyan haqlıdır".

Bu, faktiki olaraq Kremlin siyasətinə ziddir. Nə olsun ki, Rusiya rəsmiləri bir-birinin ardınca Ermənistanda baş verənlər bu ölkənin "daxili işidir" deyirlər, Moskva Ermənistanda baş verənləri heç zaman ermənilərin daxili işi saymayıb.

Rusiya 2016-cı ilin "aprel müharibəsi"ndə cəmi dörd gün susdu. Susmaqda davam etsəydi, indi Qarabağdakı bir ovuc erməninin səsi İrəvan küçələrindən gəlirdi. 2018-ci ilin aprelinde də Rusiyanın sükutu bir neçə gün çəkdi. Budəfəki müharibə İrəvan küçələrində getsə də, Rusiya baş verənləri sinirə bilmədi. Çünki Kremlin ssenarisi pozulur, arzuolunmaz hadisələr yaşana bilər. Ona görə də Edvard Nalbəndyanı, ardınca da Armen Gevorkyanı Moskvaya çağırırdılar. Sonra da Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının sədri Nikolay Patruşev bir neçə saatlıq İrəvana gəldi. Bu da son olmadı. Ötən gün Rusiya Dumasının MDB İşləri üzrə Komitəsinin deputatları İrəvana səfər edib. 9 deputatdan ibarət nümayəndə heyətinə Leonid Kalaşnikov rəhbərlik edir. 2016-cı ilin aprelinə sonra Rusiya Ermənistana "İsgəndər"lər yollamışdı, indi "kalaşnikovlar" göndərir.

Heç şübhəsiz ki, deputatlar erməni həmkarları ilə Ermənistan parlamentində keçiriləcək 1 may iclası ilə bağlı müzakirələr aparacaqlar. Həmin iclasda bəlkə də ölüm-qalım məsələsi həll olunacaq. Öz hərəkətləri ilə Rusiyani qəzəbləndirən Paşinyan baş nazir olmaq istəyir, Krem isə yenə də öz adamını hökumət başına gətirməkdə ısrarlıdır. "Baş verənlər Ermənistanın daxili işidir" deyən, Rusiya. Yəqin rus deputatlar da erməni həmkarlarına "möhkəm dayanın" demək üçün gəliblər. Əks təqdirdə "Kalaşnikov"lar işə salına bilər, 1999-cu ilin İstanbul sammiti ərəfəsində Ermənistan parlamenti qana boyandığı kimi. Axı, indi də hakim Respublikaçılar Partiyasından qopmalar var, koalisiya dağılıb, Paşinyan tərəfə keçənlər artır. Rusiya nə yolla olursa-olsun, müdaxilə etməlidir. Leninin tezi hətə də aktualdır: "Bu gün tezdir, sabah gec ola bilər..."

Diqqət edirsinizmi, Rusiya hərəkətə keçəndən sonra "səhv etmişəm, əfv edin" deyən Serj Sərkisyan da xortladı. Yenidən hakim partiyadan olan deputatlara müraciət edib onları görüşə çağırırdı. Təbii ki, öz beyninin məhsulu deyildi. Bu adam ekstremal situasiyalarda özünü dərhal itirən birisidir. Hətə aprel döyüşlərində dərhal Ter-Petrosyanın evinə cumub ondan məsləhət istəmişdi.

Kreml işə qarışandan sonra Karen Karapetyan da dəyişib. Moskva susanda Karen az qala yalvarırdı. Ancaq 27 apreldə Paşinyanla görüşdən imtina etdi, Putinlə zəngləşəndən sonra... Rusiyadan verilən bəyanatlarda bu böhranın yalnız konstitusiyaya çərçivəsində, həmçinin 2017-ci ilin aprel ayında keçirilmiş "legitim parlament seçkilərinin nəticələri"ne əsasən həll edilməli olduğu vurğulanır. Bu isə "xoruzun quyruğunu" göstərir. Paşinyan üçün çətin olacaq. "Kalaşnikov"lar erməni müxalifətini dayandıra bilməz, Qarabağda atəşkəsi pozacaq, buna şübhənilərin olmasın...

21 apreldə yeni hökumətin təsdiq olunmasından sonra Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı postu hələ də boş qalır. Baş nazir müavini təyin olunan Hacıbala Abutalıbovu kimin əvəzləyəcəyi məlum deyil. Bu istiqamətdə səslənən mövqelər də tamam fərqlidir.

BŞİH rəhbəri postunun boş qalması bir məsələni yenidən aktuallaşdırıb. Bakı meri uğrunda seçkilərin keçirilməsi bir daha gündəmə gəlib. Təsədüfi deyil ki, Cənubi Qafqaz ölkələrindən yalnız Azərbaycanda mer seçkiləri yoxdur. Bu səbəbdən paytaxta icra

Bakıya icra başçısı

təyinatı niyə yubanır?

ra başçısı təyinatının yubandığı ehtimal edilir. Hətə Azərbaycanın mer seçkilərinə hazırlaşdığı barədə iddialar səslənməyə başlayıb. BŞİH rəhbəri postunun hələ bir müddət də boş qalacağı qeyd olunur.

Səslənən iddialar qanunvericiliyin mer seçkilərinə icazə verib-vermədiyi məsələsini də gündəmə gətirib. Bütün hallarda Azərbaycanda da mer seçkilərinin olmasının vacibliyi vurğulanır.

Ali Məhkəmənin keçmiş rəhbəri, Vəhdət Partiyasının sədri, deputat Tahir Kərimli qanunvericiliyin mer seçkilərinə icazə vermədiyini bildirdi: "Hər bir dövlətin özünün daxili quruluşu var. Əgər Azərbaycanda mer seçkiləri olarsa, buna çox sevinərəm. Bunu gizlətməyib, açıq şəkildə deyirəm. Çünki dünyanın əksər yerində şəhər rəhbərləri seçki yolu ilə müəyyən edilir. Təkcə paytaxtları demirəm. Onlar xalqdan mandat alıb, bunun əsasında fəaliyyət göstərirlər. Biz də şəhər rəhbərlərinin seçki yolu ilə müəyyən edilməsi barədə qanun yoxdur. Əgər ayrıca bir qanunvericilik bazası formalaşdınlarsa, mer seçkiləri orada nəzərdə tutulursa, seçkiləri keçirmək olar. Amma indiki vaxtda qanunvericilik mer seçkilərinə keçirməyə imkan vermir. Paytaxta rəhbərlik edən şəxsin digər yerlərin icra başçılarından heç bir fərqi yoxdur. Bunların hamısı prezident tərəfindən təyin olunan vəzifələrdir. Bu baxımdan Azərbaycanda mer seçkilərinin olması mümkündür. Yalnız müvafiq qanunların qəbulundan sonra bu mümkün ola bilər. Arzu edirəm ki, mütərəqqi dünyada olduğu kimi, bizdə də mer seçkiləri olsun. Bunun özünün özəlliyi, əhə-

Tahir Kərimli:
"Mer seçkiləri olarsa, buna çox sevinərəm"

miyyəti var. Açıq, düşüncürəm ki, Azərbaycanda mer seçkilərinin hakimiyyət üçün hər hansı bir təhlükə olması baxımından bu seçkilər keçirilmir. Sadəcə, qanunvericilik bazası yoxdur. Gürcüstan və Ermənistanda bütün şəhərlərin merlərini seçirlər. Azərbaycanda Bakı xüsusi şəhər olduğundan əlahiddə ayrıca qanun qəbul oluna bilər ki, yalnız paytaxtda mer seçkiləri keçirilsin. Əgər belə bir qanun olmasa, o zaman gərək Sumqayıt, Gəncə kimi şəhər və rayonlarımızda da mer seçkiləri olsun. İrəvan və Tiflisdə icra başçısı təyinatla olsaydı belə biz yenə də bu keçidi etməliydik. Düşünürəm ki, bunun artıq vaxtı çatıb. Bakının fəvqəladə əhəmiyyəti olduqca yüksəkdir. Azərbaycanın ümumdaxili məhsulunun 80%-ə qədər Bakıda formalaşır. Başqa şəhərlərin icra başçılarının seçkilər yolu ilə müəyyən edilməsi barədə qanun qəbul edilmişə, heç olmasa Bakı üçün edilsin. Təsvür edin ki, dünyada merlərin konfransı keçirilir, Bakının icra başçısı oraya dəvət olunur. Digər tərəfdən

Əliməmməd Nuriyev: "Bu, sıradan bir vəzifə deyil"

dünyanın bir şəhərinin meri Bakının meri ilə danışmaq istəyir, amma bu mümkün olmur. Çünki paytaxtımızın meri yoxdur. Bu bizim beynəlxalq münasibətlərimizə də zərər gətirir. Demokratik imicimizə də təsir edir. Yəqin ki, cənab prezident bunlar barədə düşüncəli olmalıdır. Sizin qəzeti ali rəhbərlik də oxuyur, çünki çox hörmətli bir mətbuat orqanıdır. Bu baxımdan belə yazılardan nəticə çıxarılaacağına ümid edirəm. Hər zaman bu məsələni gündəmə gətirmək çox vacibdir. Hakimiyyət üçün mer seçkilərinin bir təhlükəsi yoxdur və bunun üçün də artıq bu seçkiləri keçirməyin zamanıdır".

Hüquqşünas Əliməmməd Nuriyev bunları dedi: "Bakı ölkənin paytaxt şəhəridir və onun statusu xüsusi qanunla tənzimlənməlidir. Mən belə düşünürəm. Amma hazırkı qanunvericilikdə şəhərin icra başçısı vəzifəsinə təyinat nəzərdə tutulur. Konstitusiyada qeyd olunur ki, icra hakimiyyətlərinin başçıları prezident tərəfindən təyin olunur. Qanunvericilikdə mer seçkiləri

hələ ki yoxdur. Ona görə də Bakı şəhərinin icra başçısının seçki yolu ilə müəyyən edilməsi mümkün deyil. Gələcəkdə də ola bilsin ki, paytaxtın statusu ilə bağlı xüsusi qanun nəzərdə tutulsun və orada da şəhərin icra başçısının seçki yolu ilə müəyyən edilməsi qeyd olunsun. Hazırda Bakının icra başçısı vəzifəsi boşdur. Yalnız mövcud qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq, cənab prezident tərəfindən təyinat olacaq. Təyinatın bu məsələ ilə bağlı ləngidiciyi söyləmək doğru olmazdı. Hal-hazırda Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti fəaliyyət göstərir, öz funksiyalarını yerinə yetirir. Nə vaxt bu vəzifəyə təyinat olacağı cənab prezidentin səlahiyyətinə aid olan məsələdir. Güman edirəm ki, tezliklə bu təyinat baş tutacaq. Çünki müvafiq vəzifələrə təyinatlar hələ ki başa çatmayıb. Yəqin ki, cənab prezident kimin ora icra başçısı təyin olunması məsələsini ölçüb-biçir. Unutmaq olmaz ki, bu sıradan bir vəzifə deyil. 2.5 milyon insan bu şəhərdə yaşayır, nəzərə alsaq ki, müvəqqəti yaşayanlar, gələnlər var, haradasa 5 milyona yaxın insan yaşayır. Oraya işgüzar, bacarıqlı, şəhərin iqtisadi, siyasi, mədəni əhəmiyyətini yüksək səviyyədə başa düşən bir insan icra başçısı təyin olunacaq. Amma bunun seçki yolu ilə olmasını hazırkı qanunvericilik tanımır. Bizdə Böyük Şəhər Bələdiyyəsi deyilən anlayış da yoxdur. Rayon, şəhərlər üzrə bələdiyyə seçkiləri keçirilir. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti icra hakimiyyəti sistemində yeri olan bir vəzifədir, təsisatdır".

□ **Cavanşir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Hüseyn Abdullayevin yaxınlarını "xalq diplomatı" yolu ilə azad etməyə çalışırlar. Bu haqda redaksiyamıza daxil olan məlumatda bildirilir ki, Türkiyədə həbs olunaraq Azərbaycana gətiriləndən sonra yaxınları hərəkətə keçiblər. Köhnə əlaqələrini işə salmaqla hakimiyyət daxilindəki nüfuz sahiblərinə minnətçi düşməklə Hüseyn Abdullayevi bu dəfə də həbsdən xilas etmək istəyirlər.

dövlət büdcəsinə ödəməməsi faktı üzrə 7 iyun 2013-cü il tarixdə Cinayət Məcəlləsinin 213.2.2-ci (vergi ödəməkdən yayınma) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb. İstintaq zamanı cəmiyyətin fəaliyyətinə faktiki rəhbərlik etmiş Abdullayev Hüseyn Abbas oğlu iş üzrə Cinayət Məcəlləsinin qeyd edilən maddəsi ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilmiş və Azərbaycan Respublikası ərazisindən kənarda istintaqdan gizləndiyi üçün barəsində məhkəmə qərarı əsasında

ittiham elan edilib. Bundan başqa, ayrı-ayrı vətəndaşların Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinə daxil olmuş müraciətləri əsasında 14 fevral 2018-ci il tarixdə başlanmış cinayət işi üzrə H.Abdullayevin 2006-cı ildən 2018-ci ilədək olan müddət ərzində faktiki nəzarət etdiyi "Araz-İnşaat" ASC-də onun tapşırığına əsasən müəssisənin idarə olunmasını həyata keçirən Namiq İsmixan oğlu Babayev və qeyriləri ilə qa-

manat pul ödəməsinə hədə-qorxu ilə tələb etməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edildiyindən o, Cinayət Məcəlləsinin 178.2.1 (dələduzluq), 178.2.2, 178.2.4, 182.2.1 (hədə-qorxu ilə tələb etmə), 182.2.2 və 182.2.4-cü maddələri ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilməklə həmin maddələrdə nəzərdə tutulmuş ittiham elan edilib. Təqsirləndirilən şəxs H.Abdullayevlə zərərçəkmiş şəxslər arasında müdafiəçisinin iştirakı ilə üzvləşdirmə istin-

“DSMF hesabatlılıq, ictimai nəzarət baxımından ən zəif qurumlardan biridir”

Rəşad Həsənov: “Fondunun gəlirlərinə təsir edən digər məqam qurum əməkdaşları arasında korrupsiyaya meyilliliyin geniş yayılmasıdır”

Ötən sayımızda məlumat verdiyimiz kimi, Dövlət Sosial Müdafiə Fondundan iri həcmdə vəsaitlərin yoxa çıxmasına dair məlumatlar yayılmaqdadır. Faktın üstünün hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən açıldığı və hazırda bununla bağlı tədqiqat aparıldığı da gələn məlumatlar arasındadır.

Onu da qeyd edək ki, DSMF-nin fəaliyyəti heç zaman şəffaflıq baxımından müsbət qiymətləndirilməyib. **İqtisadçı-ekspert Rəşad Həsənovun** sözlərinə görə, Fond şəffaflıq və hesabatlılıq, ictimai nəzarət baxımından ən zəif qurumlardan biridir: “Bu vəziyyət Hesablama Palatasının hesabatlarında da əksini tapır. Həmin hesabatlara görə, ümumiyyətlə, pensiya məbləğlərinin müəyyənəşdirilməsindən tutmuş, pensiya hüququnun verilməsi, məcburi dövlət sosial sığorta ödənişlərinin həcmində müəyyən edilməsi, bağlanan və açılan iş yerləri üçün müvafiq əməliyyatların aparılması kimi istiqamətlərdə ciddi problemlər var. Bəzi hallarda Vergilər Nazirliyinin açıqladığı rəqəmlərlə Sosial Müdafiə Fondunun məlumatları arasında ciddi ziddiyyətlər yaranır. Birbaşa Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun gəlirlərinə təsir edən digər məqam Fondun qeyri-adekvat fəaliyyəti, qurum əməkdaşları arasında korrupsiyaya meyilliliyin geniş yayılmasıdır. Fond əksər özəl müəssisələrdə illegal əmək bazarının formalaşmasına qeyri-rəsmi ödənişlər qarşılığında göz yumur. Bu isə sosial müdafiə yığımınınin həcmində mənfi təsir göstərir. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, 4,8 milyona yaxın məşğul əhali var. Əmma bunlardan cəmi 1,6 milyon müzdü əməklə məşğuldur. Bunun da 800 mindən çoxu dövlət müəssisə və təşkilatlarında çalışırlar. Bu prizmadan yanaşdıqda görürük ki, qeyri-dövlət sektorunda çox ciddi illegal məşğulluq var. Əmək bazarının belə illegal olmasında qanunvericilik, fiskal yükün ağırlığı ilə yanaşı, tənzimləyici qurumların, o cümlədən Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun üzərinə düşən vəzifələri yerinə yetirməməsi amili də mühüm rol oynayır”.

Ekspert deyir ki, vəzifələrin yerinə yetirilməməsi həm səhlənkarlıqdan, həm də bilərəkdən baş verir: “Bütün Sosial Müdafiə Fondunun dövlət büdcəsindən asılılığının azalmamasında mühüm rol oynayır. Bu gün Fondun büdcəsinin 38 faizi dövlət büdcəsindən transfertlər hesabına formalaşır. Baxmayaraq ki, 2017-ci ildə “Əmək pensiyaları haqqında” qanuna ciddi dəyişikliklər edildi, üstəlik, 2016-cı ildə qəbul olunmuş pensiya konsepsiyasında əsas hədəflərdən biri də pensiya ödənişləri ilə məcburi dövlət sosial yığımınınin məbləği arasında optimallığın təmin olunması idi, 2018-ci ilin büdcəsində Fonda transfertlərinin həcmi yenə də artırılıb”.

R.Həsənova görə, bu prosesə tənzimləyicilərin neqativ fəaliyyətləri ilə yanaşı, qanunvericilikdəki boşluqlar da mənfi təsirini göstərir: “2015-ci ildən bəri yayılan, qanunvericiliyimizin imkan verdiyi bir praktika var. İşəgötürənlər əmək müqavilələrini ləğv edirlər, çalışanları keçirirlər xidməti müqavilə ilə işləməyə. Yeni çalışanlar gedib VÖEN alırlar, onlarla xidməti müqavilə imzalanır. Əgər əmək haqqı olaraq 500 manatdan 125 manat sosial sığorta haqqı ödəndirilsə, xidmət müqaviləsi ilə ödəniş düşür yerləşdiyi yerdən asılı olaraq 25-27 manata. Görün, nə qədər fərq yaranır. Digər tərəfdən, pensiya qanunvericiliyinə edilən son dəyişikliklər insanları sosial sığorta yığımına təşviq etmir. İşçinin marağı qalmayıb ki, işəgötürəndən əmək müqaviləsi tələb etsin: 65 yaşında pensiyaya çıxmaq, ondan sonra indikatorlara uyğun gəlib-gəlməmək, nəhayət, neçə il o pensiyanı almaq imkanının olması. Bu kimi amillər insanları əmək müqaviləsi əsasında işləməyə həvəsləndirmir. Beləliklə, ne işəgötürəndə, ne işçidə əmək münasibətini müqavilə ilə tənzimləməy təşviq etmir. Bu şəraitdə tənzimləyicilərin işinə məsuliyyətsiz yanaşması, xüsusilə də neqativ yollara əl atması problemi daha da dərinləşdirir”.

□ **Dünya SAKIT,**
“Yeni Məsavat”

Hüseyn Abdullayevin vəkili əlavə ittihamlardan danışdı

Yaxınları sabiq deputatı azad etdirmək üçün hərəkətə keçiblər

Bundan əvvəl, 2007-ci ildə həbs olunandan sonra Hüseyn Abdullayevin yaxınları bu yola baş vurublar. O zaman Hüseyn Abdullayevin yaxınlarının xahiş-minnətləri nəzərə alınıb. Yada salaq ki, o, parlamentin iclasında deputat həmkarı Fəzail Ağamalını ilə əlbəyaxa davaya çıxmışdı. Bundan sonra Fəzail Ağamalının hüquq-mühafizə orqanlarına müraciəti əsasında Hüseyn Abdullayev saxlanılıb və barəsində 2 ay müddətinə həbs-qətimkan tədbiri seçilmişdi. Ona sayılıb-seçilən vəkillər tutulsa da, az sonra anasının istəyi ilə həmin vəkillərin xidmətlərindən imtina olundu. Daha sonra məhkəmə onun 2 il müddətində azadlıqdan məhrum edilməsi ilə bağlı qərar qəbul etdi, Cinayət Məcəlləsinin 70-ci maddəsi tətbiq olunmaqla təyin edilmiş cəza şərti hesab olunaraq 2 il sınaq müddəti ilə məhkəmə zalından azadlığa buraxıldı.

11 il sonra Hüseyn Abdullayevin yaxınları yenə də onun azad edilməsi üçün bu yolu tutublar. Situasiya fərqli olsa da, ümid edirlər ki, Hüseyn Abdullayevin vaxtilə hakimiyyət səlahiyyətliləri ilə yaxşı münasibətləri nəzərə alınacaq. Son gelişmələr isə onu deməyə əsas verir ki, sabiq deputatın, onun yaxınlarının ümidlərinin doğrulacağı böyük sual altındadır. Baş Prokurorluq, Vergilər və Daxili İşlər nazirlikləri Hüseyn Abdullayevin həbsi ilə bağlı birgə məlumat yayıb. Baş Prokurorluqdan müsəvat.com-a daxil olan birgə məlumatda qeyd olunur ki, Vergilər Nazirliyi tərəfindən aparılmış səyyar vergi yoxlaması nəticəsində “Araz İNC” MMC-də 1 milyon 436 min manat məbləğində vəsaitin

həbs qətimkan tədbiri seçilməklə “İnterpol” xətti ilə beynəlxalq axtarış elan olunub. 3 oktyabr 2016-cı il tarixdə H.Abdullayevə ümumilikdə 1 milyon 810 min manat məbləğində vergiləri dövlət büdcəsinə ödəməkdən yayındırması və xüsusi razılıq (lisenziya) tələb olunduğu halda belə razılıq almadan tikinti-quraşdırma işlərini həyata keçirərək 966 min manat məbləğində gəlirdə etməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edildiyindən Cinayət Məcəlləsinin 192.2.2 (qanunsuz sahibkarlıq) və 213.2.2-ci maddələri ilə yenidən ittiham elan edilməsi barədə qərar çıxarılıb. Təqsirləndirilən şəxs H.Abdullayev Türkiyə Respublikası ərazisində tutularaq 22 aprel 2018-ci il tarixdə Azərbaycan Respublikasının hüquq mühafizə orqanlarına təhvil verilib. Cinayət işi üzrə H.Abdullayev özünün seçdiyi müdafiəçinin iştirakı ilə dindirilmiş və Cinayət Məcəlləsinin qeyd edilən maddələri ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilməklə ona həmin maddələrdə nəzərdə tutulan

baqcadan əlbir olan bir qrup şəxs halında cəmiyyətə məxsus obyektləri müxtəlif vaxtlarda ayrı-ayrı şirkətlərə icarəyə verərək ümumilikdə 1 milyon 374 min manat məbləğində gəlirlərin cəmiyyətin kommunal xidmət və sair xərclərinin ödənilməsinə sərf olunmasına dair digər səhmdarlara yalan məlumat verməklə 13 min 373 manat məbləğində dividəntləri vahid qəsdlə ələ keçirib zərərçəkmiş şəxslərə xeyli miqdarda maddi ziyan vurmaqla dələduzluq etməsinə şübhələr müəyyən edilmişdir. Eləcə də H.Abdullayevin dəfələrlə N.Babayev vasitəsilə, daha sonra isə Almaniyadan istifadəsində olan telefondan “Autist Uşaqların Reabilitasiyasına Kömək” İctimai Birliyinin sədri Elnur Məmmədova zəng edərək onun və ailə üzvlərinin ünvanına nalayiq ifadələr işlədib tələblərinə əməl etməyəcəyi halda onları məhv edəcəyi ilə hədələyərək icarə müqaviləsi şərtlərinə görə hər ay ödəməli olduğu 3 min manat icarə haqqı əvəzinə onun nümayəndələrinə 6 min

taq hərəkətləri aparılmış, eləcə də onun Azərbaycan Respublikasının cinayət-prosesual qanunvericiliyində nəzərdə tutulan bütün hüquqları tam təmin edilmiş və zəruri təminatlarla əhatə olunub. Hazırda qeyd edilən cinayət işləri üzrə Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsində yaradılmış istintaq-əməliyyat qrupu tərəfindən zəruri istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

Hüseyn Abdullayev növbəti dəfə vəkil ilə görüşüb.

Bu barədə “Trend”ə açıqlamasında H.Abdullayevin vəkili Ruhid Əkbərov deyib. Vəkil bildirib ki, H.Abdullayevlə görüş zamanı onun səhhəti və saxlanma şəraiti ilə də maraqlanıb: “Saxlanma şəraiti və səhhətindən heç bir narazılığı yoxdur, qanunvericiliyə uyğun olaraq bütün hüquqları qorunur. Əlavə ittihamların verilməsi barədə də müvəkkilimlə müzakirələr aparmışıq. Yaxın vaxtlarda məsələ ilə bağlı ictimaiyyətə açıqlama verəcəyik”.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**
“Yeni Məsavat”

Söz azadlığı piylənmək təhlükəsi qarşısında

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Yaxud Səməd müəllimin kürküne birə salanlar necə bütün ölkə kommunistlərini 28 aprel rus işğalının ildönümü münasibətiylə təbrik edir, hamısına əcəlləri çatanda Lenin kimi mumiyalanıb Mavzoleydə saxlanmaq arzu edirəm. Doğrudan da, gör nə qədər geridə qalmış təfəkkür, ideologiya ziyəsi olasan ki, 21-ci əsrdə adamın meyitini mumiyalayıb binada nümayiş etdirəsən. Üstəlik, hər altı aydan bir meyiti xüsusi məhlul doldurulan vandanada çimzdirib təzədən yerinə qoyurlar. Məncə, bu prosesdurlar Leninin meyiti ilə bir növ məzələnməkdir. Meyiti mey-mun gününə salmaqdır. Çox qeyri-ciddi adamlardır bunu edənlər. Nəse, canları cəhənnəmə.

Həm də xatalı təmədir, qurdalamayaq, bu dəqiqə həmin kommunistlərdən neçəsi cildini dəyişərək guya milli dövlətçimiz olmuşlar, hər cür pislik bacarırlar. Hələ deyir Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi medalı da təsis edirlər, bir azdan bunları yaxalarından asıb fors atacaqlar. Mən təklif edərdim o medalı ilkin olaraq Gəncədən deputat Nəfiq müəllimə və Araz Əlizadəyə versinlər. "İstiqlal" ordenini müstəqilliyin əleyhinə səs vermiş Ali Sovet deputatına və sair kommunist rejimi tör-töküntülərinə ənəm edən ərazidən nə desən gözləyə bilərlik.

Belə riyakar oyunbazlıqlarda Avropa Şurası da bizdən geri qalır. Örnək üçün, kürümüzü, qazımızı, neftimizi alanda yaxşı oğlan oluruq, siyasi məhbuslar, insan haqları təması açılarda pis. "Molla Nəsrəddin" jurnalında Mirzə Cəlilin mollalara müraciəti yada düşür: "Niyə mənə döyürsünüz, a mollalar? Olmaya mənəndən qorxursunuz? Olmaya qorxursunuz ki, əyilib camaatın qulağına bir neçə söz pıçıldayam, bir neçə mətləblərdən agah edəm? Olmaya qorxursunuz ki, məcmuənin vərəqlərini nöqərlər samovar alışığı edə-edə və şəkillərini uşaqlar oynada-oynada axırda camaat gözünü açıb bəzi işlərdən xəbərdar ola?".

Təzəlikcə yenə Strasburqda belimizə döşəyiblər. AŞ PA nümayəndə heyətinin başçısı Səməd Seyidov ön cəbhədə olduğundan əsas qəlpələr onun sir-sifətindən deyibdir. Səməd müəllim vətən yolunda pul-qana bataraq (al qanın yeni variantıdır) avropalılardan şikayətlənibdir, sazı sinəsinə basıb görün nə deyibdir: "Mən Azərbaycanı təmsil etməklə fəxr edirəm. Düşünürəm ki, mənim ölkəmi rüsvay etməyə dair istənilən cəhdin özü korrupsiyadır... Mənim adım da korrupsiyaya dair siyahıdadır. Mənim dünyanı başa salmağım çətinidir ki, niyə adım bu sənəddə göstərilir? Bu, ədalətsizlikdir... Mən belə Avropa Şurasında təmsil olunmaq istəmirəm". Sitanın sonu.

Doğrudan da, Səməd müəllimin ah-naləsi başadüşüləndir. Bu yerde Qasım bəy Zakirin şeirindən bir bəndi yazaq, hörmətli oxucular da kef eləsin:

**"Badi-səba, mənim dərdi-dilimi
 Ol büti-zibaya dedin, nə dedi?
 Ahu-naləm asimana yetdiyin
 Gərdəni minayə dedin, nə dedi?"**

Ağır dərdidir. O boyda boru çək, pomidor sat, kürü yaxmacı ver, iylenmiş ayaqların altına təmiz yun xalçalar sər, fırtılı uşaqlarına Bərdə pambığından pampers, gəzeyən arvadlarına namuslu Şəki ipəyindən kəlağayı bağışla - yenə xeyri yoxdur, bu firəng qırılmışlara Azərbaycanı bəyəndirmək olmur. Of, of. Ən əsası, Səməd müəllimin şikayətnəməsinin hüquqi tərəfləri daha düzgündür, çünki bu adam şəxsən AŞPA-dan bir xeyir görməyibdir, hətta yadımıza gəlir, neçə ilse qabaq Strasburqda AŞ PA iclası vaxtı Səməd müəllimin bahalı dublyonkasını hansısa ermənispəst qüvvələr çirpşirdirmişdi. İndi nə qədər nainsaf olmalısən belənçik zərərdidə şəxsə korrupsioner adı qoyasan? Ah vay. Guya Azərbaycan hakimiyyətinin avropalı məmurlara verdiyi rüşvətlərə Səməd müəllim vasitəçilik edirmiş. Yalançının lap kürküne birə düşsün! Bəlkə elə o kürkü də rüşvət qrafasına yazasınız? Belə bir formula ilə ki, guya Səməd müəllim avropalı məmura rüşvəti kürk şəklində ödəmiş, sonra isə bunu oğurluq adlandıraraq yalandan hay-küy qoparmışdır.

Tək "binar" deyil, başqa pis qara qüvvələr də var. Binlardan "Sərhədsiz reportyorlar" hesabat açıqlayıb, Azərbaycanı söz azadlığını boğmaqda suçlayıb. Dünya üzrə 163-cü yerdəyik. Halbuki, bizdə tam söz azadlığı var, istədiyən qədər Sərkisyanı söyə bilərənsən. O cümlədən, qələmimizi qırıb hərəməzə əvəzində bir ev veriblər. Nəyi pisdir? Yaşa da be özü üçün. Balkona çıxarsın, hara baxsan - alt, üst, yuxarı, aşağı, sol, sağ, dəhliz, dam, zirzəmi, hamam, kladovka - jurnalistlə doludur. Qəzeti, reportajı, süjeti də hökumət əvəzindən hazırlayıb çapa, efirə verir.

Belə getsə biz hətta piylənib xəstələnerik. Avropadakı kimi. Allah uzaq eləsin.

Ermənistanında "məxməri inqilab" 15 gündür davam eləsə də, hələlik məntiqi sonluğuna çatmayıb. Serj Sərkisyanın baş nazir postunda cəmi bir neçə gün duruş gətirməsinə rəğmən, hakim partiya iqtidarda faktiki, öz mövqeyini saxlayır. Əsas güc strukturları, həmçinin, xarici siyasət Sərkisyan kadrlarının əlindədir. Bunu müxalif hərəkatın lideri, deputat, "Vətəndaş Müqaviləsi" Partiyasının sədri, qərbyönlü siyasətçi sayılan Nikol Paşinyan da yaxşı bilir və o üzəndən nə qədər ki, böyük ictimai dəstəyə malikdir, tələsir.

Yeni əslində Ermənistanında inqilab hələ bitməyib. Ölkədə real olaraq ikihakimiyyətlik hökm sürür. Bu da o anlama gəlir ki, proseslərin kulminasiyası qan tökülməsi ilə də nəticələne bilər. Məlumdur ki, Rusiya da proseslərə müdaxilə etməyə başlayıb - amma Paşinyan və tərəfdarlarının xeyrinə yox...

Demək, yarımçıq inqilabın və ya daha dəqiqi, qiyamın bələkdəcə boğulması ehtimalını da istisna eləmək olmaz. Çünki Kremlin postsovet məkanı ölkələrində siyaseti məlumdur. Moskvanın simpatiyasının "rəngli inqilablar" tərəfində olmadığı bəllidir. Hərçənd, fors-major vəziyyətlərdə Rusiyanın xalqın namizədi ilə işləmək zərurunda qalmasına dair faktlar da az deyil.

Məsələn, V.Putin Ukraynada narıncı inqilabdan sonra hakimiyyətə gələn prezident Viktor Yuşçenko ilə 5 il işləməli olmuşdu. Hərçənd, Ukrayna Ermənistan deyil. İşğalçı ölkə Kremləndən qat-qat asılı, onun ovucunun içində olan balaca, vassal bir ölkədir və İrəvanın Moskvaya qarşı geniş manevr imkanları yoxdur - yeni baş nazir kim olur-olsun.

Təsədüfi deyil ki, ənənəvi anti-Rusiya mövqeyi ilə seçilən Nikol Paşinyan etiraz aksiyaları başlayandan Rusiya əleyhinə heç bir söz deməyib, şüar səsləndirməyib, çağırış eləməyib, baş verənlərin sırf Ermənistanın daxili məsələsi olduğunu bəyan edib. Çünki o da anları ki, ölkənin 1-ci şəxsi olsa belə, Rusiyanın dəstəyi olmadan bu postda uzun müddət qala bilməz. Hələlikse, vassal ölkənin əsas şəxsi olmaq uğrunda mübarizə gedir və qızıqmaqdadır.

Bu arada Ermənistanın baş naziri səlahiyyətlərini icra edən Karen Karapet-

Ermənistanında ikihakimiyyətlik:

1 may tarixə qanla düşə bilər

İşğalçı ölkədə tufanqabağı sakitlik kimin xeyrinə bitəcək? Moskva Nikol Paşinyanın hakimiyyətə gedən yolunu kəsib, küçə aksiyalarını dayandırmaq istəyir...

yan müxalifət lideri Nikol Paşinyanla görüşdən imtina edib. Bu haqda Karapetyanın mətbuat katibi Aram Araratyan bildirib. Qeyd edək ki, aprelin 27-də saat 12:00-da İrəvan hotelində onların görüşü nəzərdə tutulmuşdu. Paşinyan görüşün KİV üçün açıq keçirilməsini istəyirdi. Lakin Karapetyan bundan imtina edib. İmtinanı da belə əsaslandırıb ki, jurnalistlərin iştirakı ilə heç bir effektiv dialog aparıla bilməz və belə görüşlərin mənası yoxdur.

O, belə dialoq formatını Paşinyanın qarşı tərəflə dikte dilində danışıq istəyi kimi qiymətləndirib. Öz növbəsində müxalifət lideri Karen Karapetyanı siyasi iradəsizlikdə və qorxaqlıqda suçlayıb, "Qarabağa dair danışıqları da beləmi aparacaqlar", - deyə ironik şəkildə bildirib. Onu da bəyan edib ki, artıq əsas mandat - xalqın mandatı ondadır və əgər baş nazir özü olmasa, heç kim ola bilməyəcək.

"Yeni Müsavat" xatırladır ki, aprelin 26-da Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə Karelikse, vassal ölkənin əsas şəxsi olmaq uğrunda mübarizə gedir və qızıqmaqdadır.

Bu arada Ermənistanın baş naziri səlahiyyətlərini icra edən Karen Karapet-

cud konstitusiyaya çərçivəsində, 2017-ci ilin aprel ayında keçirilmiş legitim parlament seçkilərinin nəticələrinə əsasən baş verməlidir. Tərəflər həmçinin mayın 1-nə planlaşdırılan parlament tərəfindən respublikanın baş nazirinin seçilməsinə dair məsələni xüsusi vurğulayıblar.

Rusiya rəsmiləri Nikol Paşinyanla da təmas qurublar. Ancaq bu İrəvanda ki səfir səviyyəsində olub. Və məlumatlara görə, indiyədək Ermənistan hakimiyyətinin "səhmdarları" qismində çıxış edən erməni mənşəli rusiyalı oliqarxlar ona müəyyən mesajlar göndərirlər, Paşinyana çatdırıblar ki, Moskva onun baş nazir olmasına izn verməyəcək.

Yazı hazırlanarkən məlum oldu ki, Rusiya Dumasının MDB İşləri üzrə Komitəsinin deputatları İrəvana gediblər. axar.az xəbər verir ki, TASS İrəvana gedən nümayəndə heyətinə Leonid Kalaşnikovun rəhbərlik etdiyini bildirib. Nümayəndə heyətinin tərkibində ümumilikdə 9 deputat yer alıb. Onların İrəvanda erməni deputatlarla görüşü nəzərdə tutulub.

Paşinyan isə istirahət günləri ilə bağlı, "xalqın isti-

rahatı üçün" mitinqlərə ara veriləcəyini söyləyib. Lakin gələn həftənin əvvəlindən kütləvi aksiyalar yenidən bərpa ediləcək. Müxalifət lideri xalqı mayın 1-də, səhər saat 8:00-da mitinqlərə çağırıb.

Həmin gün parlamentdə yeni baş nazirliyə namizədlərin adları açıqlanmalıdır. Bəzi məlumatlara görə, "Qarabağ klını", oliqarxlar hakimiyyətdəki dayaqlarını və biznes maraqlarını qorumaq üçün müxtəlif kombinasiyalı oyunlara girişiblər və hətta müxalif hərəkatdan qorantıya almağa çalışırlar.

Paşinyanın öz şansı da zəif görünür. Belə ki, ona lazım olan 53 səsəndən (parlamentdə 105 deputat var) öz bloku da daxil, xalqın tərəfinə keçən "Tsarukyan" blokunun üzvləri hesabına artıq 40-ına sahibdir. 2 daşnak deputat və hakim Respublikaçılar Partiyasından 3 deputat da onun tərəfinə keçib. Demək, daha 5-6 deputat səsi məsələni həll edə bilər. Əsas mübarizə də yaqın ki, həmin deputatlar uğrunda gedəcək.

Hələlikse Ermənistanında inqilabın yekun nəticəsinə "hamilə" olan "tufanqabağı" sakitlikdir...

☐ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Aprelin 26-da Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Londona səfər edib. Azərbaycan prezidentinin Londonda Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Baş naziri, xanım Tereza Mey ilə görüşü olub. Mey prezident seçkilərində qələbəsi münasibətilə İlham Əliyevi təbrik edib, onunla görüşməkdən məmnunluğunu ifadə edərək bildirib ki, Azərbaycan prezidentinin bu səfəri iqtisadi və ticarət, enerji, təhlükəsizlik məsələlərinin müzakirəsi üçün yaxşı imkan yaradacaq.

Böyük Britaniyanın Baş naziri SOCAR ilə bp şirkəti arasında imzalanacaq sazişin əməkdaşlığın genişləndirilməsi baxımından önəmini vurğulayıb. Tereza Mey həmçinin Azərbaycanın Əfqanıstanda sülhməramlı əməliyyatlarda iştirakına və verdiyi dəstəyə görə minnətdarlığını bildirib. İlham Əliyev təbrikə görə minnətdarlığını bildirərək qeyd edib ki, Azərbaycan ilə Böyük Britaniya arasında ikitərəfli münasibətlərin gündəliyi çox genişdir və ölkələrimiz müxtəlif istiqamətlərdə, o cümlədən siyasi, iqtisadi, enerji, ticarət, sərmayə qoyuluşu sahələrində fəal əməkdaşlıq həyata keçirir. Dövlət başçısı bildirib ki, hazırda ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi və şaxələndirilməsi istiqamətində fəal iş aparılır və bunun üçün böyük potensial var. İkitərəfli münasibətlərimizin tərəfdaşlıq əlaqələrinə əsaslandığını deyən ölkə başçısı onun Böyük Britaniyaya səfərinin əməkdaşlığın genişləndirilməsi işinə xidmət edəcəyinə əminliyini ifadə edib. Söhbət zamanı regional inkişaf və təhlükəsizlik məsələləri də müzakirə olunub.

Azərbaycan prezidentinin seçkidən sonra ilk xarici səfərini ənənəvi olaraq Türkiyəyə, ikinci səfəri isə Rusiyaya edirdi. Bu dəfə ikinci ünvan kimi Britaniyanın seçilməsi diqqət çəkir. Maraqlıdır, görəsən bununla hansı mesajlar verilib səfərin əsas önəmi nədir?

Politoloq Qabil Hüseyinli "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, prezidentin Britaniya səfəri böyük ehtimalla, hələ seçkilərdən xeyli öncə planlaşdırılmış və hazırlıq görülmüş səfər olub: "Çünki Azərbaycan prezidentinin bir müddət öncə İrana səfərindən sonra İranda Xəzərin cənubunda tapılmış zəngin neft və qaz ehtiyatlarının orta q istismarı barədə ümumi razılığa gəlinmişdi. Əslində həmin sahə Xəzər dənizinin Azərbaycana aid olan sahəsidir və vaxtilə hələ sovet dövründə Azərbaycan geoloqları tərəfindən həmin mənbə aşkarlanıb. Amma sonradan həmin mənbənin istismara hazırlanması zamanı təxminən 10 il öncə orada geofiziki tədqiqatlar aparılan zamanı İran tərəfi oranı hərbi gəmilərlə mühasirəyə aldı. Azərbaycanın həmin bölgədə tədqiqatlar aparılmasının dayandırılması tələb edildi. Azərbaycan da tədqiqatı müəyyən müddətə təxirə saldı. İndi İranla bu məsələ barədə kompromis qərara gəlinib. Qərarın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, həmin sahədə neft və qaz yataqları birgə bölüşdürülməkdir. Özü də bu yataqlar dənizin çox dərin qatlarında yerləşir. Məsələn, 8-9 kilometr dərinliyində qazma işləri aparmaq lazım gələcək. İranın heç 100 metr dərinlikdə qazma işləri aparmağa texnoloji imkanı yoxdur. Amma Azərbaycanın bu imkanı var. Çünki bp şirkətinin köməyi ilə Azərbaycanda Dərin Özüllər Zavodunda üzən platformalar hazırlanıb və qazma işlərini həmin

Prezidentin ikinci səfərini Britaniyaya etməsinin səbəbləri

Ekspertlər ölkə başçısının İngiltərəyə ziyarətini zəruri edən şərtlərə və verilən mesajlara diqqət yönəldilər

platformalar həyata keçirir. Bu projenin müəllifi bp olduğundan, görünür bunu bp ilə razılaşdırmağa ciddi ehtiyac var. Çünki əlavə texnoloji yeniliklər tələb olunacaq. Bu səfərdən çıxan siyasi mesajlar da var. Azərbaycan bununla yönünün Avropaya olduğunu da nümayiş etdirmişdir. Həm iqtisadi, həm siyasi baxımdan bu səfəri uğurlu hesab edə bilərik. Rusiya bu səfərdən narahat olmamalı və narazılığa da ehtiyac yoxdur. Artıq Rusiyanın son zamanlar hərəkətləri Azərbaycan tərəfindən o qədər də məmnunluqla qarşılanmır. Azərbaycan Ermənistan xaric, bütün dövlətlərlə əməkdaşlıq mövqeyində olan dövlətdir. Azərbaycanın tutaq ki, Britaniya ilə əlaqələri, əməkdaşlığı Rusiyaya və ya başqa hansısa dövlətə qarşı deyil".

Politoloq Elxan Şahinoğlu isə hesab edir ki, ikinci səfərin Britaniyaya edilməsinin 4 səbəbi var: "Birinci səbəb Azərbaycan-Böyük Britaniya münasibət-

lərinin xarakterindən irəli gəlir. Hər nə qədər Böyük Britaniya 100 il əvvəl Azərbaycanı müvəqqəti işğal etsə və bu yaddalarımızdan silinməsə də, müstəqilliyimizi qazandıqdan bu yana iki dövlət arasında sıx əlaqələr qurulub. Vəşinqtondan rəsmi dəvət gözləmək nə qədər çətin olsa da, London hər zaman rəsmilərimizi Britaniyaya dəvət edə bilər. Bu dəfə də Azərbaycanda prezident seçkisindən dərhal sonra Böyük Britaniyanın baş naziri Tereza Mey İlham Əliyevi Londona dəvət etdi. Azərbaycan prezidenti vaxt itirmədən Ankaranın ardından Londona getdi. Bu səfər Azərbaycan prezidentinə həm də ona görə lazım idi ki, onun prezident seçildiyi Qərbdə heç kimdə şübhə doğurmasın, zətan Amerikanın xaricində Avropa ölkələrindən təbriklər ard-arda gəldi. İlham Əliyevin Britaniya səfərindən dərhal sonra ABŞ prezidentindən təbrik məktubu gəldi".

Ekspert ikinci səbəbi bp şirkətinin Azərbaycandakı çalışma-

ları ilə bağlayıb: "bp az qala 25 ilə yaxındır Azərbaycana ən çox yatırım həyata keçirən şirkətdir və hələ bir bu qədər müddət də ölkəmizdə fəaliyyət göstərəcək. İlham Əliyevin Londona budəfəki səfəri zamanı Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti ilə bp arasında növbəti saziş imzalandı. Bu da səfəri şərtləndirən ikinci səbəb idi. İlham Əliyevin Londona səfərinin üçüncü səbəbi də var. Baxmayaraq ki, Böyük Britaniya Avropa İttifaqından çıxıb Londona səfər edən hər rəsmi köhnə qitədə diqqətlə izlənilir və bunun analizləri hazırlanır. Yeni İlham Əliyevin Londona səfəri başqa Avropa dövlətlərinin digər liderlərini də Azərbaycanın dövlət başçısını öz ölkələrində görməyə sövq edəcək".

E.Şahinoğlunun qənaətinə, Londona səfərin dördüncü səbəbi Bakının yürütdüyü xarici siyasətlə bağlıdır: "Belə təəssürat yaranırsa bilirdi ki, İlham Əliyev Ankaradan sonra Moskvaya səfər etməli idi. Bəlkə də belə dəvəti Rusiya kəşfiyyat xidmətinin rəhbəri Sergey Narişkin Bakıya səfəri zamanı İlham Əliyevə çatdırıb. Ancaq İlham Əliyev ikinci səfər yeri kimi Böyük Britaniyanı seçməklə balanslaşdırılmış xarici siyasətə üstünlük verdiyini göstərdi. Azərbaycan Avropa ilə əməkdaşlığa önəm verməlidir, bu əməkdaşlıq Rusiyanın istəyindən asılı olmalıdır. Rusiya bizə Avropanı əvəz edə bilməz. Hər iki sayılı yalnız qarşılıqlı faydalılıq əsasında əməkdaşlığımızı inkişaf etdirməliyik. İkili münasibətlərə üçüncü dövlət qarışmamalıdır".

□ **Etibar SEYİDAĞA,** "Yeni Müsavat"

bp ilə bağlanan yeni müqavilənin siyasi və iqtisadi dividendləri

Elnur Soltanov: "Xəzəri, habelə Azərbaycanı siyasi mənada daha yaxşı tanıyan ikinci şirkət yoxdur"

Artıq məlumat verdiyimiz kimi, aprelin 26-da Londonda SOCAR və bp şirkətləri arasında Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda Şimali Abşeron hövzəsindəki D230 blokunun birgə kəşfiyyatı və işlənməsi üçün hasilatın pay bölgüsü haqqında yeni saziş (HPBS) imzalanıb.

Sazişi Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və Böyük Britaniyanın baş naziri Tereza Meyin iştirakı ilə SOCAR-ın prezidenti Rövnaq Abdullayev və bp Qrupunun baş icraçı direktoru Bob Dadli tərəfindən imzalanıb. 25 illik müddəti əhatə edən sazişə əsasən bp 50 faiz iştirak payına malik olmaqla kəşfiyyat dövründə operator olacaq, iştirak payının digər 50 faizi isə SOCAR-a məxsus olacaq.

Sazişi dəyərləndirən ADA Universitetinin Xəzər Enerji və Ətraf Mühit Mərkəzinin direktoru Elnur Soltanovun "Yeni Müsavat"a bildirdiyinə görə, ölkə prezidentinin seçkilərdən sonra ilk səfərlərindən birini bp-nin ana vətəni sayılan Böyük Britaniyaya etməsi ciddi simvolik xarakter daşıyır: "Bu ölkə iqtisadi cəhətdən ən yaxın müttəfiqimiz sayıla bilər. Amma bu simvolizm ilə bərabər, səfər çərçivəsində aktual və mühüm əhəmiyyətli hasilatın pay bölgüsü sazişi də imzalanmış oldu. Ümumiyyətlə, Azərbaycan iqtisadiyyatını karbohidrogen sektoru olmadan təsəvvür etmək olmaz. Karbohidrogen sektorunda isə bizim iki nəhəng yatağımız var: "Azəri-Çıraq-Günəşli" və "Şahdəniz". Hər iki yatağın işlənməsində əldə olunan böyük uğurda bp-nin danılmaz rolu var. Çünki bp hər iki yataq üzrə layihənin əməliyyat operatoru, həm də ən böyük hissədadır. Onların malik olduğu texnologiya, nouhou, eyni zamanda özləri ilə gətirdikləri siyasi dəstək o projəklər və onların əlaqəli olduğu nəqliyyat infrastrukturunun ərşəyə gəlməsində çox əhəmiyyətli rol oynayıb".

Ekspert deyir ki, Azərbaycanda neftin istehsalında təbii azalma var və ölkəmizdə neft yataqları bundan sonra elə də çox sayda deyil: "Azərbaycan getdikcə qaz ölkəsinə çevrilir. Amma qaz neftdən daha ucuzdur və daha az gəlir gətirir. Bu o deməkdir ki, biz neftin azalmasından itirdiyimiz gəlirləri kompensasiya etmək üçün qaz hasilatını bir neçə dəfə artırmalıyıq. "Şahdəniz"dən sonra qaz yataqları içərisində "Abşeron" yatağıdır ki, onu hazırda Fransanın "Total" şirkəti ilə işləyirik. Daha sonra "Şəfəq-Asiman" yatağıdır, hansı ki, onun işlənməsi üzrə saziş bp ilə imzalanıb. Layihənin operatoru bp-dir, orada yaxşı nəticələr əldə olunmaqdadır, inşallah, 1-2 ilə fəaliyyətə başlamaq mümkün olacaq. Bundan əlavə, bp Abşeronun dayazsulu hissəsində də geoloji-kəşfiyyat işlərini həyata keçirir. Yeni D230 blokuna dair müqavilə bp-nin iştirakı ilə imzalanan 5-ci müqavilədir. Əsas məsələ burasındadır ki, bp kimi Xəzəri yaxşı tanıyan ikinci bir şirkət yoxdur. Siyasi mənada da Azərbaycanı bp qədər yaxşı tanıyan ikinci şirkət yoxdur. Və siyasi dəstək nöqtəyi-nəzərindən də Azərbaycanın karbohidrogen sənayesində daha ciddi bir şirkət yoxdur. Çünki bp sadəcə iqtisadi aktor olaraq qavranmır, eyni zamanda bir vətəndaşlıq da təlqin edir. Müəyyən mənada bu şirkət öz fəaliyyəti ilə Azərbaycan vətəndaşlığı qazanmaqdadır. Məsələn, "Şahdəniz - 2" ilə bağlı bəzi çətinliklər yarananda bir sıra şirkətlər arxalarını çevirdilər, amma bp Azərbaycanın yanında oldu. Onun bu mövqeyi çoxsaylı etirazlara səbəb olan TANAP layihəsinin reallaşmasında böyük rol oynadı. Yəni bp burada özünün dünya siyasətindəki var olan ağırlığı ilə Azərbaycan üçün siyasi dəstək elementinə çevrildi. Buna görə də azalan neftdən qaza doğru uzanan Azərbaycanın öz niyyətini reallaşdırmasında əsas tərəfdaş bp olmalıydı.

Azərbaycanda bundan sonra böyük neft yataqlarının tapılması ehtimalı çox aşağıdır. Əsas gözlənilən qaz yataqları ilə bağlıdır. Əlbəttə, yeni "Şahdəniz" də gözləmirik. Lakin D230 kimi bir neçə blok var ki, onların toplam imkanları "Şahdəniz"ə bərabər olacaq. Həmin blokların işlənməsi sahəsində Azərbaycanın ən yaxın tərəfdaşı da bp olacaq".

□ **Dünya SAKIT,** "Yeni Müsavat"

Şikayət etməyi əskiklik sayan camaatın problemləri...

Samir SARI

Fərahim İlqaroglunun Azərbaycanda, "Yeni Müsavat" da olduğu günlər idi, bir gün gəldi ki, avtobus sürücüsü az qalmışdı qəza törətsin, zəng edib şikayət elədim. Dedik, düz eləmişən.

Sonradan onun bu sayaq gelişləri artdı. Həmkarımızın şikayətçi olduğu adamların siyahısına sərnəşinlərə qarşı qanmazlıq edən avtobus sürücüsündən tutmuş mitinqdə jurnalistlərə fiziki təzyiç göstərən polis polkovnik-leytenantına qədər xeyli adam yığıldı.

Adətən, o növbəti şikayəti haqda bizə - otaq yoldaşlarına xəbər verəndə biz məsələyə bir az zarafat prizmasından yanaşırıq, deyirdik, qaça, iş vermək, üzə durmaq savab işdir, tarixi ənənələrimiz var, sən ki, bu ənənəni yaşadırsan, sənə eşq olsun.

Bir ara gördük ki, jurnalist dostumuz bu sözü ciddiyyə alır, daha gördüyü neqativliklər barədə şikayətçi olmaq istəmir. O zaman biz valı dəyişdik, ciddi şəkildə dedik ki, düz eləyirsən, biri gözümüzün qabağında heyvanlıq, kobudluq edirsən, vətəndaşları incidirsən, cürbəcür yaramaz hərəketlərə yol verirsən, ondan şikayətçi olmaq, onun cəzalandırılmasını təşkil etmək vacibdir.

Fərahimlə "işverənlik" zarafatı edənlərdən biri də Mahir Məmmədli idi, amma sonradan məlum oldu ki, Mahir özü də orta məktəbdə oxuyanda AzTV-nin "Ticarətdə qayda-qanun yaratmaq hər kəsin işidir" verilişinə şikayət edərək məktəb bufetindən "iş veribmiş". İndinin özündə də aldığı çörəyin içindən kəndir çıxsa, dinc dayanmaz.

Bəli, zarafatlaşandan sonra hamımız belə bir ciddi qənaətə gəldik ki, bu ölkənin böyük problemləri heç, amma balaca problemlərini həll etmək üçün insanlar mütləq gördükləri neqativlik və yaramazlıqlardan şikayətçi olmalıdırlar. Başqa cür mümkün deyil.

Xaricə çox gedib-gələnlər çizburgerin bərəkətinə and içirlər ki, kim ictimai yeri zibilləyirsən, dərhal bir neçə vətəndaş ona irad bildirir, adam öz qələtinə düzəltmərsə, polis çağırırlar, şikayət edirlər.

Amma biz elə şeyə işverənlik kimi baxırıq. Şikayət etməyi hələm-hələm özümüze yaraşdırmırıq.

Olur ki, 60-lıq yolda biri 120-140 sürətlə şütüyərək, DYP əməkdaşlarının sözü olmasın, digər yol hərəketi iştirakçılarının həyatına təhlükə yaradır, amma heç birimiz onun avtomobilinin dövlət nömrə nişanını götürüb şikayət etmirik. Adam sabah avtomobilini yenidən elə sürür. Birisi gün yenə elə. Axırda şikayət etməyi əskiklik sayanın birini vurub şil-şikəst edir, dincəlir.

O gün Ziya Bünyadov prospektində, "Xəqani-petrol"un tuşunda elə bir hadisə oldu. Ən azı 140-la şütüyən bir avtomobilin qabağında birtəhər qaçdım, gücüm siqnal verməyə çatdı. Bilirsiniz, Avropada siqnal vermək "ehtiyatlı olun" deməkdir, amma bizdə bu çox zaman aşığadək mənada işlənir: "Nağarırsan, ay heyvan, bu nə sürüşdür?"; "Al-çaqqqq!" və sair və ilaxır.

Kim bilir, adam niyə o cür tələsirdi? Bəlkə bir əzizi ölüm yatağındadır? Bəlkə qonşu zəng edib ki, təcili gəl, evində gözənilməz qonaq var? Düzdür, hər ikisi üzrlü haldır, amma mənzil başına tez çatmaq üçün başqalarını ölüm təhlükəsi qarşısında qoymaq olmaz axı.

Yox, əgər onun ənənəvi sürüşü belədirsə, bir gün adı və maşınının nömrəsi xəbərlər bülletenində yer alacaq, şübhəsiz. Alonsonun o cür şütüməsi üçün bir həftə öncədən yolları bağlayır, küçəyə maneələr, torlar düzür ki, xəlayiqə zərər-xəter yetirməsin.

İki gün əvvəl isə bir əməkdaşımızın başına belə bir iş gəlib. Qonşusu onun evinin girəcəyində, blokun qabağında hin düzəldib ki, toyuq-cücə saxlasın. Əməkdaşımız da gülümsər çöhrə ilə deyib ki, a qonşu, doqquzmərtəbənin həyətində bu cür təsərrüfat yaratmaq olmaz axı. Adam nərivilənib, çəkinib-dartınib, əməkdaşımızı hədələyib. Onun adamları tökülüşüb öz əsəbi samsarlarına yiye durublar, dartıb aparıblar.

İndi əməkdaşımıza deyirik ki, əgər qonşu səni ölümlə hədələyibse, bunun yolu məsələni hüquq-mühafizə orqanları ilə həll etməkdir. Adamın niyyəti, planı ortadadır, deyir, mənə mane olsan, sənin aqibətin belə olacaq. Əlində kəsi-ci, çapıçı aləti - "lopəkasi" da var, hər an evə cumub mətbəx çapacağı da gətirə bilər.

Əməkdaşımız deyir, yox, bu, işverənlik olar, aparıb adama təzyiç edirlər, toyuq-cücəsi əlindən çıxar, qonşular da deyər, müəllim mərdi-məzarlıq etdi.

İndi mən Fərahimi hardan alım ki, o əsəbi kişi ilə ən azı sahə müvəkkilini, bölmə rəisini tanış edərdi, onlar da ertəsi gün yumşalmış təhdidkari özləri ilə götürüb redaksiyaya üzr istəməyə gətirərdilər.

Azərbaycanda 2017-ci il üzrə maliyyə hesabatını Mərkəzi Seçki Komissiyasına (MSK) təqdim etməyən 11 siyasi partiyanın adı açıqlanıb. "Report" un xəbərinə görə, bunlar Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası (AXCP), Azadlıq Partiyası, Vahid Azərbaycan Partiyası, Azərbaycan Dirçəliş və Tərəqqi Partiyası, Azərbaycan Partiyası, Milli Hərəkat Partiyası, Milli Dövlətçilik Partiyası, Azərbaycan Vətənpərvərlər Partiyası, Azərbaycan Demokratik Sahibkarlar Partiyası, Azərbaycan Vahid Kommunist Partiyası, Azərbaycan Tərəqqi Partiyasıdır.

Maliyyə hesabatı təqdim etməyən 11 partiyayı hansı cəza gözləyir...

Mikayıl Rəhimov: "Həmin partiyaların ləğvini istəmək hüququmuz yoxdur"

Tural Abbaslı: "MSK məlumat yayanda bizim hesabat onlara çatmamış olub"

Azərbaycan Dirçəliş və Tərəqqi Partiyası, Milli Hərəkat Partiyası, Milli Dövlətçilik Partiyası, Azərbaycan Vətənpərvərlər Partiyası, Azərbaycan Demokratik Sahibkarlar Partiyası, Tərəqqi Partiyası 2016-cı il üzrə də maliyyə hesabatını MSK-ya təqdim etməyib.

Maliyyə hesabatını MSK-ya təqdim edən 44 partiya isə bunlardır: Yeni Azərbaycan Partiyası, Azərbaycan Namınə Alyans Partiyası, Azərbaycan Sosial Demokrat Partiyası, Azərbaycan Kommunist Partiyası, Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyası, Klassik Xalq Cəbhəsi Partiyası, Müsavat Partiyası, Azərbaycan Xalq Partiyası, Vəhdət Partiyası, Böyük Quruluş Partiyası, Azərbaycan Demokratik Maarifçilik Partiyası, Azərbaycan Liberal Partiyası, "Azərbaycan Mübarizləri" Partiyası, Azərbaycan Liberal Demokrat Partiyası, Milli Konqres Partiyası, Vahid Azərbaycan Milli Birlik Partiyası, Azərbaycan Təkamül Partiyası, Vətəndaş və İnkişaf Partiyası, Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyası, "Milli Vəhdət" Partiyası, Azərbaycan Milli Demokrat Partiyası, Böyük Azərbaycan Partiyası, Azərbaycan Sosial

Rifah Partiyası, Aydınlar Partiyası, "Ana Vətən" Partiyası, Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyası, Bütöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası, Azərbaycan Xalq Demokratik Partiyası, "Birlik" Partiyası, Demokratik Azərbaycan Dünyası Partiyası, Azərbaycan Ümid Partiyası, Azərbaycan Kəndli Partiyası, Azərbaycan Yurddaş Partiyası, Vətəndaş Birliyi Partiyası, Azərbaycan Demokratik İslahatlar Siyasi Partiyası, Azərbaycan Respublikaçılar Partiyası, Azərbaycan Demokrat Partiyası, Milli Demokrat İdrak Partiyası, Azərbaycan Azad Respublikaçılar Partiyası, "Qorqud" Partiyası, Müasir Musavat Partiyası, "Ədalət" Partiyası, Milli Qurtuluş Partiyası, Sosial Ədalət Partiyası.

Maliyyə hesabatını təqdim etməyən partiyaları hansı cəzaların gözlədiyi barədə mövqelər fərqlidir. Xüsusilə, 2016-cı il üzrə maliyyə hesabatı təqdim etməyən qurumların qeydiyyatlarının hələ də qalması maraqlıdır.

MSK-nın katibi Mikayıl Rəhimov 11 partiyayı nələrini gözlədiyi barədə "Yeni Müsavat"a bunları dedi: "Əgər partiyalar MSK-ya maliyyə hesabatları vermənilərsə, MSK hö-

kumət qarşısında məsələ qaldırır. Yeni onları qeydiyyatdan alan orqan qarşısında maliyyə hesabatlarını vermənilərləri barədə məsələ qaldırmaq hüquqi verilir. Biz də təbii ki, bu hüquqdan istifadə edəcəyik. Əvvəlki illərdə də MSK bu cür davranıb. Belə partiyaların inzibati Xətalər Məcəlləsinin tə-

mişik. Bu il də partiyamızın maliyyə hesabatını artıq göndərmişik. Biz bu hesabatı aprel ayının 25-də Azərbaycan vasitəsilə yola salmışıq. Güman edirəm ki, MSK partiyaların maliyyə hesabatları barədə məlumat yayanda bizim hesabat onlara çatmamış olub. Yəqin ki, ya

bu gün, ya da sabah bizim də partiyamızın adı MSK-nın maliyyə hesabatlarını təqdim edən partiyalar siyahısına əlavə olunacaq. Zətan bizim müxalifət partiyası olaraq heç kimdən gizlədəcəyimiz bir maliyyə gəlirlərimiz və ya əmlakımız yoxdur ki, bu prosesdən yayınmaq. Mən kiminsə bu hesabatı bir az yubadıldığı üçün qeydiyyatdan çıxardığına inanmıram. Təbii ki, hansısa partiya qanunvericiliyin tələblərindən imtina edərsə, bu zaman qanunla nəzərdə tutulmuş qaydaların tətbiqi mümkün deyil. Ümumiyyətlə normal demokratik dövlətlərdə bu proseduralar çox sadələşdirilib və belə çatışmazlıqlara görə qeydiyyat ləğvinə döndürülür. Əvvəllər hesabat vermənilərlə bağlı cərimələnmə halları da olurdu ki, bunu Maliyyə Nazirliyi edirdi. İndi bu MSK-nın sərəncamına verilib".

Maliyyə hesabatı təqdim etməyən qurumların sırasında yer alan **Vahid Azərbaycan Partiyasının (AĞ Partiya) sədri Tural Abbaslı** qeydiyyatlarının ləğv ediləcəyini zənn etmir: "Biz hər il mütəmadi olaraq MSK-ya maliyyə hesabatımızı təqdim et-

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ermənistanda hakim rejim əleyhinə etirazlar davam edir. Maraqlıdır ki, Qarabağ klanının başçısı Serj Sərkisyanın istefasından sonra antirejim hərəkatı fonunda Rusiya əleyhinə şüarlar da artmağa başlayıb. Söhbət Kremlin ölkədəki hərbi varlığına son qoyulmasından, Gümrüdəki rus bazasının çıxarılmasından, Ermənistanın "Rus NATO-su" sayılan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatını (KTMT) tərk etməsindən gedir.

Ancaq məsələ ondadır ki, Rusiyanın Ermənistanda hərbi mövcudluğu işğalçı ölkənin əsas varlıq və təhlükəsizlik qaranı sayılır. Onu əvəzləyəcək hər hansı başqa xarici amil yoxdur və hələ ki gözə dəymir. Belə olan surətdə bu qəbildən tələb və çağırışlar nə dərəcə-

də nəticə verə, rəsmi Moskvanın bununla bağlı gedişləri nədən ibarət ola bilər?

*****

Rusiyalı siyasi şərhçi Vladislav Şurçin hesab edir ki, erməni radikal müxalifətinin Ermənistanın KTMT-dən çıxması və 102 sayılı Gümrü ba-

Azərbaycan 10-dan çox ölkəyə pilotsuz uçan aparatlar satır

Müdafiə Sənayesi Nazirliyində 2018-ci ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunmuş kollegiya keçirilib. Qeyd edək ki, az öncə Yavər Camalov ölkə prezidenti tərəfindən yenidən bu vəzifəyə təyin edilib.

Kollegiyada Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin birlik və müəssisələrinin hesabat dövrü üzrə istehsal, maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətlərinin yekunları və qarşıda duran məsələlər müzakirə edilib. Bildirilib ki, hesabat dövründə nazirliyin müəssisələrində 2018-ci il üçün nəzərdə tutulan tədbirlərin icrası davam etdirilib, ölkənin güc strukturlarının sifarişləri əsasında bağlanmış müqavilələr üzrə müxtəlif adda müdafiə təyinatlı məmulatlar istehsal olunaraq sifarişçilərə təhvil verilib.

Hesabat dövründə istehsal olunan məhsulun 89 faizini müdafiə və xüsusi təyinatlı, 11 faizini isə mülki təyinatlı məmulatlar təşkil edir. İstehsalı mənimsənmiş müdafiə təyinatlı məmulatların çeşid sayı 1200-ə çatdırılıb. İstehsal olunan məmulatlardan döyüş sursatları, müasir atıcı silahlar və artilleriya silahları, pilotsuz uçuş aparatları, zirehli texnikalar və digər müdafiə təyinatlı məmulatlar 10-dan çox ölkəyə ixrac olunur. İxrac olunan məhsulun həcmi 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə iki dəfə artıb.

Cari ildə nazirliyin müəssisələrində Müdafiə Sifariş Proqramına müvafiq olaraq 118 mövzunu əhatə edən 127 adda məmulat üzrə təcrübi-konstruktor işlərinin aparılması nəzərdə tutulur. Aparılacaq işlər 181 mərhələni əhatə edəcək. Yaradılması nəzərdə tutulan məmulatlardan xüsusi təyinatlı hücum pulemyotunu, müxtəlif millimetrik avtomat silahları, iri çaplı pulemyotlar və avtomatik toplar üçün lülələri, avtomatik qumbaraatan kompleksini, lüləaltı qumbaraatanını və snayper tüfəngləri üçün optik nişangahları göstərmək olar.

"Ermənistan müharibədə Azərbaycanla təkbətək qalacaq" - şimaldan xəbərdarlıq

Rusiyalı siyasi şərhçi İrəvanı hədələdi: "Nə Amerika, nə də Britaniya İrəvanı xilas eləməyəcək"; işğalçı ölkədəki dramatik olaylar sülh və müharibə perspektivinə də aydınlıq gətirəcək...

zasını ölkədən çıxarmaq çağırışları Moskvanı narahat etməməlidir, çünki həmin bazanın itirilməsi yalnız İrəvanın ziyanına işləyəcək. Bu barədə o, "Vestnik Kavkaza" nəşrinə açıqlamasında deyib.

"Bu baza Rusiyadan ötrü heç bir hərbi önəm kəsb eləmir. O, Gürcüstan ərazisi hesabına Rusiya ərazisindən ayrı düşüb. Xatırladım ki, Gümrü bazası müstəsna olaraq keçmiş müdafiə naziri, vaxtilə Ermənistan rəhbərliyi və erməni biznesi ilə sıx əlaqəsi olmuş Pavel Qraqovun səyləri nəticəsində yaranmışdı. Bazanın həmişə faktiki, yeganə təyinatı Dağlıq Qarabağ münaqişəsi fonunda Ermənistanda situasiyanın stabilləşməsi olub", - deyərək qeyd edib.

Onun sözlərinə görə, buna görə də Rusiya tamamilə ağırsız şəkildə Cənubi Qafqazda Ermənistan adlı forpostunu tərk edə bilər: "Əgər yeni erməni rəhbərliyinə rus hərbi birliklərinin çıxarmaq üçün ağıl bəs eləsə, o zaman Moskva buna tam sakitcə gedə bilər. Bunun əvəzinə yaxşı olar ki, Vyetnamda, Kubada və ya hətta Suriyada daha bir baza yaradılsın. Ancaq Ermənistan başa düşməlidir ki, bundan sonra o, müharibə zamanı Azərbaycanla təkbətək qalmalı olacaq. Mən 300% əminəm ki, qızıqmaq üzrə olan Dağlıq Qarabağ konfliktini kəskinləşsərsə, nə Amerika, nə də Britaniya xü-

susi təyinatlıları İrəvanı xilas eləməyə tələsməyəcək. Üstəlik, mənim fikrimcə, 102 sayılı bazanın Ermənistandan çıxarılması və gerçəkdən də ölkə ərazisindən Rusiya qoşunlarının çıxıb getməsi Azərbaycan üçün ən yaxşı variant olacaq".

Siyasi şərhçinin qənaətinə, bu gün Moskva keçmişdəki kimi Güney Qafqazda sabitləşdirici rol oynayır: "Rusiya hazırda Dağlıq Qarabağ nizamlanması çərçivəsində hər iki tərəf qarşısında özünün strateji sülh yaratma missiyasını yerinə yetirir. Regionda Rusiya qoşunlarının olması aktiv döyüş əməliyyatlarını əngəlləyir və müəyyən dərəcədə Ermənistanın özündə də situasiyanı sabitləşdirir. Aydın məsələdir ki, əgər ruslar getsə, belə bir çəkindirici faktor artıq qalmayacaq. Bunu da qeyd etməyə dəyər ki, Moskva Cənubi Qafqazda hərbi əlaqələr sferası xaricində də möhkəm mövqelərə malikdir: bu, həm Azərbaycanla sıx əməkdaşlıqdır, həm də Rusiyada milyonlarla azərbaycanlı və erməniin yaşaması faktıdır - özü də Rusiyadakı erməniləri sayı az qala, Ermənistandakı ermənilərin sayından çoxdur".

*****

Ancaq buna da şübhə yoxdur ki, Rusiyadan ən çox elə işğalçı Ermənistan yararlanı. Həm iqtisadi-maliyyə dəstəyi baxımından, həm ucuz qiymə-

tə silahlar və təbii qaz əldə eləmək baxımından, həm də və ən əsası, Azərbaycan torpaqlarının işğalını davam etdirmək üçün etibarlı arxa-dayağa malik olmaq baxımından. Moskvanın İrəvana qəzəbinin tutması birdən-birə bu üç istiqamətdə dəstəyin kəsilməsi ilə müşayiət olunacaq ki, bu da işğalçı Ermənistan üçün fəlakətli sonluq olar - nə barədə ki, yuxarıda rusiyalı şərhçi də faktiki, xəbərdarlıq edib.

Ancaq Ermənistanın unikal bir şansı var. İrəvan qeyd edilən sonluqdan, Kremlin qəzəbindən yayına və qurtula bilər. Bundan ötrü o, Azərbaycan və Türkiyə ilə təcili dil tapmalı, Azərbaycana qarşı torpaq, qardaş ölkəyə qarşı isə əsassız soyqırım iddialarından əl çəkməlidir.

Hətta Dağlıq Qarabağ ətrafındakı 5 rayonu qeyd-şərtsiz boşaltması da kifayət edə bilər ki, Ermənistan ağır və üzücü blokada vəziyyətindən qurtulsun, Azərbaycanın enerji resurslarına, Azərbaycan və Türkiyənin əlverişli, zəngin və ucuz bazarlarına çıxış əldə eləsin, iqtisadiyyatını dirçəltsin və bununla da Rusiyadan asılılığı minimuma ensin.

Necə deyirlər, ermənilərin taleyi heç kimin deyil, həmişəki kimi öz əllərindədir. Nə Bakı, nə də Ankara qapılarını onun üzünə tam bağlamayıb, qapılardan biri açıq saxlanılır. Son olaraq belə bir mövqə Azərbaycan prezidenti İlham

Əliyevin qardaş ölkəyə təzəcə başa çatan səfəri zamanı ortaya qoyuldu. Azərbaycan və Türkiyə liderləri - İlham Əliyev və Rəcəb Tayyib Ərdoğan növbəti dəfə bölgədə daimi, ədalətli və uzunömürlü sülhün və sabitliyin, inkişafın formuluunu dedilər - beynəlxalq hüquqa hörmət, yeni bölgə ölkələrinin bir-birinin ərazi bütövlüyün qeyd-şərtsiz tanınması, işğalçı siyasətə, əsassız ərazi iddialarına son qoyulması, b.

*****

Bu gün regionda böyük müharibəni əngəlləməyin ən etibarlı, ən zamanətli yolu budur - tezliklə beynəlxalq hüquqa, BMT Nizamnaməsinə əsaslanan böyük sülhə nail olmaq. Bölgəni böyük fəlakətə soxacaq, ilk növbədə də Ermənistanı öldürücü zərbə olacaq böyük müharibədən qaçmağın başqa alternativini görmür. Yalnız böyük sülh, böyük anlaşma.

Ümid edək ki, Ermənistanda son yaşananlar məhz sülhü yaxınlaşdıracaq, müharibəni yox. Bu isə işğalçı ölkədə inqilab sonrası hansı ovqatın dominant olacağından birbaşa asılıdır. Rejim dəyişikliyi dəstəkləyən erməni xalqı dalana girən Qarabağ siyasətinin də dəyişməsinə istəyəcəkmi, yoxsa daha bir neçə il siyasətbazların populist vədlərinin əsiri olacaq - özünün bütün yeni ağır nəticələri ilə birgə...

Rusiyadakı prezident seçkilərindən sonra xarici işlər naziri Sergey Lavrovun öz postundan uzaqlaşdırılacağı barədə iddialar səslənsə də, hələlik bunlar öz təsdiqini tapmayıb. Ancaq erməni əsilli nazirin Rusiya xarici siyasət idarəsinin başçısı vəzifəsində qalması heç şübhəsiz ki, Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinə xələl gətirən amillərdəndir, bunu Moskvada da yaxşı bilirlər.

Xüsusilə də S.Lavrovun 2017-ci ilin yanvarında "Dağlıq Qarabağ məsələsi Azərbaycanın daxili işi deyil" kimi absurd bəyanat verməsindən sonra Rusiyanın Qarabağ məsələsində müsbət rol oynayacağına şübhələri daha da artırdı. Həmsədr ölkənin XİN rəhbəri ölkəmizin ərazi bütövlüyünü şübhə ilə qarşılayırsa, təbii ki, burada ədalətli həll yolundan söhbət gedə bilməz.

Bu da faktıdır ki, Rusiya XİN rəhbəri vaxtaşırı Ermənistanın və Qarabağdakı separatçı rejimin rəhbərliyi ilə birgə tədbirlərə qatılmaqla Azərbaycan torpaqlarının işğalına sanki bərabət qazandırdığını nümayiş etdirir.

Rusiyalı tanınmış analitik və tarixçi-alim Oleq Kuznetsov maraqlı fikirləri ilə diqqət çəkib. O qeyd edib ki, Ermənistan Rusiyanın dayaqlarının zəifləməsi Rusiya hakimiyyətində iki əsas erməni lobbistinin - Rusiya Federasiyasına Şurasının sədri Valentina Matviyenko və xarici işlər naziri Sergey Lavrovun vəzifədən getməsi ilə nəticələne bilər. "İkincisi, Azərbaycan Cə-

Ermənilərin Rusiyadakı ən böyük dayağı getsə...

Ermənişünas-alim Qafar Çaxmaqlı: "Lavrovun gedişi Qarabağ məsələsində müəyyən dəyişikliyə səbəb ola bilər"

Sergey Lavrov

nubi Qafqaz məkanında Rusiyanın mehriban qonşuluq münasibətlərində olduğu yeganə ölkə kimi qalacaq və Kremlin Cənubi Qafqazda kiminlə dostluq eləməklə bağlı seçimi qalmayacaq. Bu halda ehtimal olduqca böyükdür ki, Moskva Azərbaycanı öz ərazilərini işğaldan azad etməyə və "Arsax" terrorçu-qondarma dövləti məhv etməyə stimullaşdıracaq. Bunun ardınca isə Moskva-Bakı-Ankara regional təhlükəsizlik üçbucağı qurulacaq və Güney Qafqaz, nəhayət ki, sabitliyə və təhlükəsizliyə qovuşacaq"-ekspert daha sonra bildirib.

S.Lavrovun postundan uzaqlaşdırılmasının Qarabağın azadlığına yol açacağını zənn edənler arasında artıq

xarici ekspertlərin də olması maraqlı məsələdir.

Yeri gəlmişkən, bu xəbərlərin fonunda Rusiya XİN rəhbərinin Bakıya telefon zəngi də maraqlıdır. Məlumatla görə, Azərbaycanın Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədov və Rusiya Federasiyası Xarici İşlər naziri Serqey Lavrov arasında telefon danışığı olub. Bu barədə Teleqraf.com ttp://teleqraf.com/-a Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev məlumat verib. O bildirib ki, nazirlər Azərbaycan və Rusiya arasında ikitərəfli əlaqələrin inkişaf perspektivlərini, Xəzər dənizinin hüquqi statusuna dair konvensiya və Xəzər dənizi dövlətlərin qarşısından gələn V sammitinə hazırlıq mə-

sələlərini, həmçinin, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üzrə aparılan danışıqları müzakirə ediblər. Ermənistan-da baş verən son hadisələr Rusiyanı daha çox Qarabağ məsələsinə diqqət yetirməyə vadar edib. Moskva və İrəvan arasındakı bir sıra telefon danışıqlarında Qarabağ məsələsinə toxunulması da bunu sübut edir. Şübhəsiz ki, S.Lavrov Ermənistanı xilas etmək üçün İrəvanda gərgin hadisələrin baş verdiyi bu günlərdə Qarabağda müharibənin alovlanmasını istəməz.

Politoloq Hikmət Hacıyada "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Lavrovun istefası halında da Qarabağla bağlı dəyişikliklərə inanmır: "Fakt budur ki, Moskvanın siyasətini Lavrov müəyyənləşdirmir. O, bu siyasəti ancaq həyata keçirir".

Ermənistanadakı hadisələrin Qarabağ üçün nə vəd etdiyinə gəldikdə, H.Hacıyada dedi ki, hələ nə isə demək təzdir: "Nümayişçilərin qarşısında iki böyük vəzifə durur: 1. Korrupsiyalanmış "Qarabağ klanı"nı devirmək və uğurlu islahatlar aparmaq; 2. Ermənistanın müstəqilliyini bərpa etmək,yəni bu ölkəni

Rusiyadan qoparmaq. Bu, alınsa, onda Qarabağ probleminin həlli ilə bağlı müsbət dəyişikliklər gözləmək olar".

Politoloq Elçin Mirzəbəyli isə bu fikirdədir ki, Rusiyanın maraqları ilə bağlı məsələlərdə bu ölkənin ekspertlərindən obyektiv şərh gözləməyə dəyməz: "Rus ekspertlərinin böyük əksəriyyəti öz şərhlərində iki xətti əsas götürürlər. Onlardan açıqlama götürən tərəfə xoş görünmək və razı salmaq üçün 1-2 gəlişigözəl söz söyləmək və bu sözlərin arxasından Rusiyanın maraqlarını təqdim etmək. Bu baxımdan, Oleq Kuznetsov da digərlərindən fərqlidir. Putin hakimiyyətində Matviyenko və Lavrov Kremlin Cənubi Qafqazdakı strateji maraqlarını öz arzu və istəklərinə uyğun şəkildə müəyyənləşdirmək gücündə və potensialında deyillər. İndiki Rusiyada bu mümkün deyil. Lavrov və Matviyenko ilə bağlı mülahizələr isə ona xidmət edir ki, Rusiyanın Azərbaycana və Ermənistanla qarşı münasibətinin Moskvanın strateji siyasəti olmadığı, konkret fərdlərin şəxslərin konkret mövqeyindən qaynaqlandığı önə çəkilsin. Yəni Putin yaxşıdır, ətrafı pisdir". E.Mirzəbəyli qeyd etdi ki, bu, Rusiya

siyasətinə məxsus ənənəvi yanaşmadır və tarixin bütün dövrlərində özünü büruzə verib: "Lavrov Rusiyanın xarici siyasətində iştirak edən fiqurlardan biridir. Yeni xarici siyasət təkce diplomati fəaliyyətlə yekunlaşmır, həddən artıq geniş anlayışdır. Dövlətin xarici siyasətinin qurulmasında mədəniyyətdən müdafiə səbəsinədək bütün komponentlər iştirak edirlər. Bu komponentlər arasında əlaqələndirici və yönləndirici funksiyaları isə prezident həyata keçirir. Bu baxımdan, Rusiyanın Cənubi Qafqazla bağlı siyasətinin hakimiyyət ierarxiyasında təmsil olunan bir neçə şəxsle əlaqələndirilməsinə doğru hesab etmirəm".

"Kimin öz postundan getməsindən asılı olmayaraq, Rusiyanın siyasəti dəyişməz". Bunu isə ermənişünas alim Qafar Çaxmaqlı bildirdi. Amma ekspert Ermənistanın Rusiyada himayəçilərindən biri olan rusiyalı nazirle bağlı fərqli fikirdədir: "Lavrovun gedişi Qarabağ məsələsində müəyyən dəyişikliyə səbəb ola bilər. Bu, yalnız onun erməni kökənli olması ilə əlaqəli deyil".

□ Cavid TURAN,
"Yeni Müsavat"

Cənubi Koreya və KXDR bir-birinə qarşı düşmənçiliyi dayandırdı

KXDR və Koreya Respublikası 1953-cü ildən bəri davam edən atəşkəs razılaşmasına son qoyurlar və onu sülh müqaviləsinə transformasiya edəcəklər

Simali və Cənubi Koreya liderləri Kim Çen İn və Mun Çje İn arasında danışıqların ilk mərhələsi başa çatıb. APA-nın "RIA Novosti"yə istinadən verdiyi məlumata görə, danışıqlar zamanı Kim Çen İn iki Koreya arasında qarşılıqlı başa çatdırılmasını, Mun Çje İn isə iki ölkə arasında dəmir yolu rabitəsinin qaydaya salınmasını təklif edib.

Cənubi Koreya və KXDR rəhbərləri Şimal-Cənub münasibətlərinin yaxşılaşdırılması, sülh və birləşmənin perspektivlərinə dair məsələlərin müzakirəsini davam etdirəcəklər.

Cənubi Koreya prezidenti Mun Çje İn və KXDR lideri Kim Çen İn arasında görüş aprelin 27-də demilitarizasiya zonasının cənubunda yerləşən Phanmuncom sərhəd

məntəqəsində keçirilib. Mun Çje İn və Kim Çen İn bir-birlərinin əllərini sıxıb, salamlayıblar. Liderlər birgə şəkil çəkdikdən sonra danışıqlara başlayıblar.

Danışıqların yekununda Koreya Respublikasının prezidenti Mun Çje İn və Şimali Koreya Xalq Demokratik Respublikasının lideri Kim Çen İn birgə Bəyannamə imzalayıblar.

Sənəd belə adlanır: "Sülh, inkişaf və Koreya yarımadasının birləşməsi haqqında Pxanmundjom Bəyannaməsi".

Dövlət başçıları təsdiqləyiblər ki, hər iki ölkənin ümumi məqsədi Koreya yarımadasında denuklearizasiya, yəni

nüvə tərsilahlı aparmaqdır: "Cənub və Şimal Koreya yarımadasının denuklearizasiyası məsələsində beynəlxalq ictimaiyyətlə əməkdaşlıq üçün fəal səylər göstərmək barədə razılığa gəldilər".

Bəyannamədə deyilir ki, Cənubi Koreya və KXDR bir-birinə qarşı düşmənçilik fəaliyyətlərini dayandırrlar: "Koreya yarımadasında bir daha heç vaxt müharibə olmayacaq, yeni sülh dönməsi başlayıb!"

Ölkələr sərhəd rayonlarında təbliğat məqsədilə istifadə etdikləri bütün fiziki vasitələri ləğv etmək barədə razılığa gəliblər: "Biz istənilən düşmənçilik fəaliyyətindən imtina edirik. Bu, mayın 1-də baş verəcək və təbliğat yayımı vasitələrinin ləğvini, eləcə də demilitarizasiya zonasında vərəqələrin yayılmasının tam dayandırılmasını ehtiva edəcək".

Hər iki ölkə başçısı daimi əlaqə (o cümlədən, müdafiə nazirləri səviyyəsində) saxlamaq qərarına gəlib. Onlar 1950-53-cü illər Koreya müharibəsindən sonra ayrılmış ailələrin görüşlərinin bərpası haqda razılığa gəliblər: "Cənub və Şimal xalqın parçalan-

masından yaranan humanitar problemləri həll edəcəklər. Bu məqsədlə Qırmızı Xaçın xətti ilə dialoq və ayrı düşmüş ailələrin görüşü təmin olunacaq. Növbəti görüş avqustun 15-də keçiriləcək".

Tərəflər iki ölkənin dəmir yollarının birləşdirilməsi barədə də razılıq əldə ediblər.

Cənub və Şimal perspektivdə sülh müqaviləsi imzalaması niyyətindədir: "KXDR və Koreya Respublikası 1953-cü ildən bəri davam edən atəşkəs razılaşmasına son qoyurlar və onu sülh müqaviləsinə transformasiya edəcəklər. Bu məqsədlə Şimali Koreya, Cənubi Koreya və ABŞ üçtərəfli və ya dördtərəfli sammitin keçirilməsini dəstəkləyəcəklər ki, möhkəm sülh bərqərar olsun".

Cənubi Koreya Prezidenti Mun Çje İnin KXDR-ə səfəri bu ilin payızında baş tutacaq.

"Report" RIA "Novosti"yə istinadən xəbər verir ki, bu barədə Şimali və Cənubi Koreya liderləri sammitinin yekunu üzrə qəbul edilən bəyannamədə deyilir.

"Prezident Mun Çje İn bu ilin payızında Pxenyana səfər etmək qərarına gəlib", - sənəddə bildirilir.

Bu gün cəmiyyətin qorxulu bələlərinin biri də azyaşlılar arasında yayılmış autizm sindromudur. Demək olar ki, evində körpə böyüdən hər bir valideyn bu qorxu ilə yaşayır. 2-3 yaşlı uşaqların nitq və davranışında, psixi inkişafında yaşanan problemlərə bir çox hallarda autizm sindromu diaqnozu qoyulur.

Qeyd edək ki, autizm üç yaşından əvvəl başlayan və ömür boyu sürən, ictimai qarşılıqlı təsirə və ünsiyyətə zərər verən, məhdud və təkrarlanan davranışlara gətirib çıxaran, beynin inkişafına mane olan xəstəlikdir. Bəs, günümüzdə bu xəstəliyin daha çox artmasının səbəbi nədir? Son illər daha da yaygınlaşan bu sindromun ekologiya ilə, keyfiyyətsiz qidalarla, texnoloji inkişafın orqanizminizə vurduğu zərərlərlə bir əlaqəsi varmı?

"Yeni Müsavat" a müsahibəsində bu sualları cavablandıran tanınmış pediatri Vaqif Qarayev bildirdi ki, xəstəliyin konkret səbəbləri haqqında dəqiq fikir yoxdur: "Autizmin səbəbi haqqında az qala, hər gün bir fikir ortaya atılır. Ancaq dəqiq səbəb yoxdur. Bir zamanlar peyvəndləri autizmin əsas səbəbi hesab edirdilər. Guya peyvəndlərin tərkibində ağır metallar, civə var və bu autizm yaradır. Ancaq bu fikir də sonradan iflasa uğradı. Çünki Avropada kifayət qədər autist uşaqlar var. Onlar heç vaxt cəmiyyət olaraq peyvəndin zərərini bilib öz uşaqlarını peyvənd etdirməzlər. İkinci arqument isə odur ki, dünyada peyvənd alınmayan, ancaq

Gələcək nəslin bələsi: uşaqları autizmdən necə xilas edək..

Pediatri Vaqif Qarayev: "Psixi inkişafında, davranışında bu əlamətlər olan uşaqların hamısı autist deyil..."

autizmdən əziyyət çəkən kifayət qədər uşaqlar da var. Yəni peyvənd məsələsi artıq aradan qalxıb. Bu gün tibb dünyasında autizmin səbəbini dəqiq bilən yoxdur. Son zamanlar daha çox irsi faktorun üzərində dayanırlar. Amma belə bir əks arqument də var ki, son vaxtlardakı bu xəstəlik mövcud olmayıb,

yəni valideynlərimiz autizmdən əziyyət çəkməyib. Ciddi elmi dairələrdə qəbul oluna biləcək bir fikir yoxdur".

Həkimin sözlərinə görə, Azərbaycanda autizmin çoxalmasının səbəbi isə odur ki, diaqnozun şifirdilməsi halları kifayət qədərdir: "Təbətəddə autistik spektr deyilən bir anla-

yış var. Yəni autist uşaqlar necə olur? Adətən valideynlər də, həkimlər də autizm haqqında uşağın 2-3 yaşından sonra fikirləşirlər. Bu dövrdə uşaqların nitqində və davranışında xoşagəlməz hallar qeyd oluna bilər. Burada ən önəmli faktor göz təmasıdır. Bu uşaqlar valideynlərinin və ya digər şəxslərin gözlərinə baxa bilmirlər, baxışları fiksə olunmur. Bu uşaqlarla nitq kontaktı yaratmaq çox çətin olur. Onlar monoton hərəkətlər edirlər, məsələn, eyni oyuncaqla saatlarla oynaya bilərlər. Monoton sözlər və ya hecalar deyirlər, sözdə ilişib qalırlar. Özlərinə qapanmağa meyilli olurlar, kontakta girmirlər. Autist uşaqların davranışında kifayət qədər belə problemlər müşahidə olunur".

V.Qarayev onu da diqqətə çatdırdı ki, psixi inkişafında, davranışında bu əlamətlər olan uşaqların hamısı autist deyil: "Sadələdiyim xoşagəlməz hal-

larla bağlı valideyn ilk növbədə pediaatra müraciət etməlidir. Pediatri o uşağın davranışında, psixi inkişafında normadan kənara çıxmalar görsərsə, pediatri, nevroloq və psixoloq, ya da psixiatri - bu üç mütəxəssis bir yerdə uşağın vəziyyəti ilə bağlı qərar çıxartmalıdırlar ki, autizm var, yoxsa nevroloji, psixoloji və ya psixiatrik problemdir. Ya da bunların hamısı bir yerdədir. Bu 3 mütəxəssis birlikdə qərar çıxartmalıdır. Yoxsa, sadələdiyim əlamətlərin birinin çox, birinin az olması o demək deyil ki, bu uşaq autistdir. Ola bilər uşaq deyilənləri anlayır, ancaq danışa bilmir. Və ya iki ay danışır, sonra danışmır. Bu autizm deyil".

Pediatri son vaxtlar fəaliyyətə başlayan çoxsaylı psixoloji mərkəzlərin işinə də toxunaraq, əksəriyyətinin qeyri-peşəkarlardan ibarət olduğunu bildirdi: "Uşaqlar üçün indi psixoloji mərkəzlər açılıb, az qala, sa-

yı çörək dükanlarından çoxdur. Kimsə gedib 1-2 həftə trening keçir, əlinə bir sertifikat alır və mərkəz açır. Uşaqlarda nitq problemi həddindən artıq çox olduğu üçün bu mərkəzlərə bir axın var. Ancaq bu mərkəzlərdə uşaqlara peşəkar yardım yoxdur. Ananın etməli olduğu, həll edə biləcəyi problemləri bu mərkəzlərdə edirlər. Halbuki ana özü övladı ilə bir qədər kontakta girsə vəziyyətdən çıxara bilər. Çox zaman analar bizə gəlib şikayət edirlər ki, filan psixoloji mərkəzə apardım, filan qədər pulum getdi, ancaq uşağa heç bir təsiri olmadı. Səbəb isə odur ki, ya uşaqda çox ciddi problem var və orada keçirdiyi müddət vaxt itkisi olub, ya da ümumiyyətlə, heç bir problem yoxdur. Sadəcə, həmin uşağa adekvat yanaşma olmayıb".

V.Qarayev bir daha vurğuladı ki, valideynlər 2 yaşından sonra uşaqların davranışında, psixi inkişafında xoşagəlməz nə isə hiss etsələr, ilk növbədə pediaatra müraciət etməlidirlər: "Diqqət yetirilməli olan bir məqam da odur ki, autizmin dərmanla müalicəsi yoxdur. Bəzən valideyn uşağı nevroloqa aparır, o da lazım olmayan dərmanlarla müalicə yazır. Yəni bu zaman həm davranışın, həm də psixoloji inkişafın bərpası olmaz. Ancaq bəzi uşaqlara həm də dərman müalicəsi lazımdır. Çünki səbəb fərqli faktorlar ola bilər. Birmənalı demək olmaz ki, bu uşağa dərman müalicəsi təbiiq olunmalıdır, ya yox. Bu məsələyə birgə konsiliumda qərar verilməlidir".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA, "Yeni Müsavat"**

Bakını "partladan" səbəb

Ölkənin bütün dövlət orqanlarının, nazirliklərinin, ali təhsil ocaqlarının Bakıda cəmlənməsi insanların həyatını necə çətinləşdirib...

Rəsmi statistikaya əsasən, hazırda 10 milyonluq Azərbaycan əhalisinin 23 faizi paytaxt Bakıda məskunlaşıb. Lakin bir çox ekspertlər də qeyd edir ki, rəsmi statistika heç də real deyil, paytaxtda qeydiyyatlı yaşayınların sayı qeydiyyatda olanlardan çoxdur. Yəni əhalinin 23 faizi deyil, azı 40 faizi paytaxtda yaşayır. Bu da digər ölkələrlə müqayisədə kifayət qədər çoxdur. Məsələn, Avstriyanın paytaxtı Vyanada ölkə əhalisinin təxminən 15 faizi yerləşib. Və yaxud Niderlandın paytaxtı Amsterdama isə əhalinin cəmi 5 faizi yaşayır.

Bakıya gəldikdə isə qeyd etdiyimiz kimi son zamanlar paytaxtda xüsusilə mövsümlə bağlı və "Formula - 1" yarışları ərəfəsində bu sıxlıq daha çox nəzərə çarpır. Nəticədə paytaxtda yaşayan "şəhəri-kəndli" qovğalarına da şahid oluruq. Elə bu günlərdə Bakı Metropoliteninin əməkdaşı Lalə Bayramovanın sosial şəbəkədə metroda yaranan sıxlıqla bağlı "çastpik yazanlar öz kəndində qalsaydı, belə problem yaranmazdı" deməsi bu qovğanın yenidən gündəmə gəlməsinə səbəb olmuşdu.

Bəs Bakını "partladan" səbəb nədir?

Qeyd edək ki, hələ 90-cı illərdə Ermənistanın Azərbaycan ərazilərini işğal etməsi, yerlərdə kəskin iqtisadi və sosial tənəzzülün başlaması, işsizliyin artması əhalinin mərkəzə axın etməsinə səbəb olub. Hər il bölgələrdən paytaxta axın artan sürətlə davam edir. Ölkənin maliyyə, idarəetmə, infrastruktur, ali təhsil ocaqlarının, hökumət və parlamentin burada yerləşməsi problemi daha

da artmış olur. Məlumdur ki, əksər universitet və kolleclər də paytaxtda yerləşir. Təkcə Bakı Dövlət Universitetində 18 mindən çox tələbə təhsil alır. Bu da Bakının yüklənməsinə, sosial infrastrukturda problemlərin yaranmasına, paytaxtı cənginə alan tıxaclarla səbəb olur.

Bütün bu problemləri qismən də olsa azaltmaq üçün bir neçə il bundan əvvəl müəyyən ideyalar səslənmişdi. Onlardan biri də bu idi ki, hökumət qurumları, eləcə də ali təhsil ocaqları paytaxtdan başqa şəhərlərə köçürülsün. Mərkəzlərin yerləşdirilməsi üçün nəzərdə tutulan əsas şəhərlərdən biri kimi Gəncə göstərilirdi. Hətta parlamentin Gəncəyə köçürülməsi ilə bağlı da fikirlər, təkliflər səslənirdi. Lakin məlum olmayan səbəblərdən bütün bunlar elə təklif olaraq qaldı.

Onu da vurğulayaq ki, paytaxtın başqa şəhərə köçürülməsi artıq dünya təcrübəsində var. Məsələn, 1997-ci ildə postsovet ölkələri arasında ilk dəfə Qazaxıstanda paytaxt Almatıdan Astanaya köçürüldü. Paytaxtın Almatıdan Astanaya

daşınması ilə Qazaxıstanın sənaye cəhətdən inkişaf etmiş şimalı və açıq cənubu arasında yaranmış disbalans tədricən aradan qaldırıldı. Qazaxıstanda işsiz əhalinin paytaxta axınının qarşısı alındı. Bundan başqa, ölkənin regionlarında yerli əhaliyə nisbətən üstünlük təşkil edən rus mənşəli əhalinin qazaxlara nisbəti də tədricən azalmağa başladı.

Gürcüstanda isə parlamentin başqa şəhərə köçürülməsi təcrübəsi var. Belə ki, artıq bir neçə ildir ki, bu ölkənin parlamenti paytaxt

Tiflisdən Kutaisiyə köçürüldü.

Mövzu ilə bağlı **iqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri** "Yeni Müsavat" a dənəyib: "Azərbaycanda urbanizasiya həm bitməyib, həm də çox primitiv, xaoslu şəkildə gedib. Yeni şəhərləşmə, şəhər əhalisinin artımı əsasən Bakını və Abşeron yarımadasını əhatə edib. Çünki uzun illərdir ki, Azərbaycanda çox primitiv iqtisadi model qurulmuşdu. Bu gün də bu model davam edir. Əsas iqtisadi firsətlər Bakıda və Abşeronda cəmləşib. Və bütün dövlət orqanları,

dövlət universitetləri Bakıda cəmləşib. Buna görə Bakı planlaşdırıldığı şəkildə deyil, sadəcə firsətlərə şəhər insan axınına səbəb olan bir məkana çevrildi.

Ermənilerin işğalçı siyasətini, Qarabağ problemini də bu məsələyə daxil etsək, yeni məcburi qaçqın və köçkünlərin böyük əksəriyyətinin Bakıya gəlməsinə nəzərə alsaq, deyə bilərik ki, Bakı planlaşdırıldığından da çox əhaliyə xidmət etmək məcburiyyətində qalmışdı.

Hazırda əhalinin təxminən 40-45 faizi paytaxtda yaşayır, yəni, az qala ümumi regionlarda olan insanların yarısı qədər əhali Bakıdadır. Buna səbəb də şəhərsalma prosesinin xaoslu aparılması ilə bağlıdır.

Əslində regionların inkişafı ilə bağlı 3 proqram qəbul olunsada, 4-cü də hazırlanır. Lakin biz bunun ciddi təsirlərini görə bilmədik. Regionlarda iqtisadi firsətlər yaranmadı ki, əhali ya regiondan köçməsin və yaxud paytaxtda olan əhalinin bir qismi regiona getsin. Bunun inzibati yollarla, bezi addımlar da həll etmək mümkün idi. Yəni məsələn, Bakıdakı bir çox dövlət universitetlərini regionlara köçürmək olardı. Hansı ki, bu təcrübə artıq Gürcüstanda var. O cümlədən Bakıdakı ali və digər məhkəmələrin, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin və digər nazirlikləri də regionlara köçürmək mümkündür. Belə olan təqdirdə Bakının da yükü azalmış olur. Və yaxud regionlarda beynəlxalq universitetlər yaratmaq olar".

Ekspert onu da qeyd etdi ki, mer institutlarının yaranmasına böyük ehtiyac var: "Azərbaycan Avropa Şurasının üzvü olan yeganə ölkədir ki, mer institutlarını yaratmayıb. Yəni 2001-ci ildə bu barədə öhdəlik götürsək də, bu məsələ hələ də öz həllini tapmayıb. Düşünürəm ki, tezliklə böyük şəhər bələdiyyəsi qanunu qəbul olunmalıdır, Bakı, Gəncə, Sumqayıt, Şəki, Lənkəran kimi şəhərlərdə mer seçkilərinin keçirilməsi və mer institutlarının yaranmasına böyük ehtiyac var. Beləliklə, bu da əlavə firsətlər yaradacaq, regionların cəlb ediciliyini artıracaq".

□ **Xalida GƏRAY, "Yeni Müsavat"**

Son günün dünyanın ən populyar kriptovalyutası ilə bağlı pozitiv xəbərlər gəlməkdədir. Belə ki, Bitkoin yenidən 300 dollara yaxın bahalaşmış. Ümumilikdə dünya kriptovalyuta bazarında kütləvi bahalaşma müşahidə olunur. Aprelin 27-nə olan nəticələrə görə, 100 əsas kriptovalyutanın 94-ü bahalaşmış.

Ən böyük kapitallaşmaya malik olan bitkoin son sutka ərzində 294 dollar və ya 3,2% bahalaşaraq 9225 dollara yüksəlib. Son bir həftə ərzində isə bitkoin 957 dollar və ya 11,5% bahalaşmış. Ethereumun qiymətində də bahalaşma qeydə alınıb. Belə ki, bu virtual pul son sutka ərzində 26 dollar və ya 4,1% bahalaşaraq 656 dollar olub. Son həftə ərzində isə Ethereum 95 dollar və ya 16,9% bahalaşmış.

Bəs görəsən, bu bahalaşmanın iqtisadi əsasları varmı? Bitkoinin bahalaşması prosesi nə dərəcədə davamlı olacaq? Ekspertlər kriptovalyutanın gələcəyini necə proqnozlaşdırırlar?

"Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandıran **iqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri** bildirdi ki, bahalaşmanın səbəbi spekulasiyalarla bağlıdır: "Bir müddət öncə bitkoinin qiyməti 5400 dollara qədər düşmüşdü, bu gün isə yenidən 9 min manatdan yuxarı qalxıb. Onu da xatırlamaq lazımdır ki, bir neçə ay öncə 20 min dollar idi. Yeni hələ də bitkoinin qiymətinin qalxdığını demək doğru deyil. Hazırda maksimum həddin yarı qiymətinədir. Dünya mediasında yenidən ciddi spekulasiyalar, məlumat axını oldu. Əsas məlumat da o idi ki, bitkoin program olaraq 21 milyon bitkoinə hesablanıb. Son məlumatlara görə, 17 milyon bitkoin artıq dövriyyəyə buraxılıb, cəmi 4 milyon bitkoin qalıb. Bu məlumatdan sonra qiymət artımı baş verdi. Yeni burada hər hansı bir iqtisadi səbəb yoxdur. Bitkoin yaranan gündən bu vaxta qədər qiymət

Kriptovalyuta bazarında növbəti bahalaşma dalğası...

Ekspert: "Bitkoin sırf spekulasiya əmtəəsidir, bu bazarı yaxşı bilən, informasiyalara tez reaksiya verən spekulyantlar qazanc əldə edə bilirlər"

artımı yeganə amil olaraq spekulasiyalar üzərində qurulub. Dünya mediasında çıxan xəbərlər, Bitkoinlə bağlı müəyyən addımların atılması, müəyyən şəxslərin və ya Fondların Bitkoinlə bağlı verdiyi açıqlamalar bu kriptovalyutanın qiymətinə başlıca təsir göstərir".

Iqtisadçı vurğuladı ki, son bahalaşmanın səbəbi də mövcud bitkoin sayının sonuna yaxınlaşması ilə bağlıdır: "Əslində burada da ciddi bir problem var. İki il öncə açıqlama vermişdik ki, 21 milyon bitkoin ən yaxşı halda 2030-cu ilə qədər alınacaq.

Görünür ki, sürət artıb, bitkoinin alınması ilə bağlı sxemlərdə dəyişiklik baş verib. Bu xəbərlər üzərindən qiymətlər qalxdı. Bir müddət sonra yenidən neqativ xəbərlər artı bilər və biz qiymətin düşdüyünü görə bilərik. Bitkoin sırf spekulasiya əmtəəsidir. Ancaq bu bazarı yaxşı bilən, informasiyalara tez reaksiya verən spekulyantlar bitkoinə qazanc əldə edə bilirlər. Bu günə qədər də ancaq onların qazancları çıxdığını görürük. Çox zaman sadə investirlər bu cür yatırımlardan uduzub çıxırlar".

N.Cəfərlinin sözlərinə görə,

bitkoinin gələcəyi dövlətlərdən asılı olacaq: "Artıq G20 və G7 formatında ciddi danışıqlar gedir. Ya bir müddət sonra bəzi ölkələrin özlerinin kriptovalyutasının çıxması ilə bağlı qərar verəcək, ya da ciddi nəzarət mexanizmlərinin tətbiq olunmasına qərar verəcək. Əgər nəzarət güclənsə bitkoin xeyli dəyərdən düşəcək. Çünki bu kriptovalyutanın cəlb ediciliyi onun anonimliyindədir. Anonimlik aradan qalxsə virtual pul dəyər itirəcək. Ölkələrin öz koinlərini buraxması maraqlı ideyadır. Kriptovalyutaların hazırlanmasında istifadə olunan

"blockchain" texnologiyası da çox mürəkkəb texnologiyadır. Bunların gələcəyi var. Ancaq heç bir tənzimləməyə məruz qalmayan, problemlər yaranan koinlərin gələcəyi yoxdur. Artıq bir çox ölkələrdə bitkoin vasitəsilə terrorun maliyyələşdirilməsi, narkobiznes qaçaqmalçılığının maliyyələşdirilməsi haqda kifayət qədər geniş məlumatlar var. Bu tipli valyutaların gələcəyi yoxdur".

Iqtisadçı ekspert istisna etmir ki, ölkələrin öz koinlərini buraxması gələcəkdə dünya iqtisadiyyatında maraqlı situasiya yarada bilər: "Ancaq hələ ki mövcud nümunələr bir qe-

dər uğursuzdur. Venesuela milli kriptovalyuta yaratmağa qərar verdi, ancaq bir ay çəkəndə ki, fiaskoya uğradı, bazarda heç bir maraq qazanmadı. Ancaq Britaniya, Yaponiya kimi böyük dövlətlərin bu işdə ciddi maraqları olsa, gələcəkdə kriptovalyutaların yaradılması və bunun paralel ödəniş vasitəsi kimi qəbul olunması ilə bağlı addımlar atsalar buna maraq yaranacaq. Dünya da onsuz da virtual pula keçid baş verib. Biz kartdan istifadəni sevmirik, çünki Azərbaycanda bunun altyapısı yoxdur. Avstraliyada isə nağd pulun istifadəsi 95 faiz azalıb. Cəmi 5 faiz nağd puldan istifadə edilir, 95 faiz virtual puldan istifadə edilir. İnternet bankinq dünyada çox geniş yayılıb. Bitkoinlər də bunun növbəti mərhələsi ola bilər. Amma heç bir dövlət nə Avropa Birliyi, nə Amerika, nə Britaniya dünyada dolların, avronun, funtun dəyərdən düşməsinə imkan verməyəcək. Çünki bu onların əlində çox ciddi iqtisadi silahdır. Ona görə də, bu proses çox yumşaq şəkildə baş verə bilər. Ümumilikdə isə dünyanın pul dövriyyəsinin virtuallaşması artıq baş verir. Sadəcə Azərbaycan bu işdən çox kənarda qalıb. Bizdə ticarət dövriyyəsinin 96 faizi nağd şəkildə aparılır. Bu məsələdə biz çox ciddi şəkildə geridə qalmışıq".

Q Nərgiz LİFTİYEVA, "Yeni Müsavat"

Saxta sənədlərlə ev satan dəllal məhkəmə qarşısında

Məhkəmə iclaslarından yayınan maklerin barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib

Bakıda müxtəlif şirkətlərin adından saxta sənədlər düzəldərək vətəndaşlara qarşı dələduzluq etməkdə ittiham edilən dəllal hakim qarşısına çıxarılib. Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində dələduzluqda təqsirləndirilən Zaur Əbilovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdirilib.

Hakim Cavid Hüseynovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə dövlət ittihamçısı ittiham aktını elan edib.

İttihamda yazılır ki, Zaur Əbilov bir neçə tanışı ilə əlbir olaraq ayrı-ayrı şəxslərə qarşı dələduzluq edib.

Z.Əbilov müxtəlif MTK-ların adından saxta sənədlər hazırlayaraq vətəndaşların etibarından sui-istifadə edərək onlara ev satacağını deyib və onların külli miqdarda pulunu ələ keçirib.

Belə ki, o, Yeganə Manafliya Bakıxanov qəsəbəsində tikilən binadan ev satacağını vəd edib.

Saxtalaşdırılmış sənədlərdən istifadə edərək onun etibarından sui-istifadə edərək 28 min 500 manatını alıb.

Digər zərərçəkmiş Tural Hüseynovun isə 33 min 843 manatını ələ keçirib.

T.Hüseynova AKKORD şirkətinin tikdiyi binadan ev satacağını söyləyib.

Elşad Muradovun isə etibarından istifadə edərək Binəqədi rayonundakı fərdi yaşayış evini ona satacağını vəd edərək aldadıb. Bu məqsədlə də ondan 10 min manat alıb.

Digər zərərçəkmiş isə Elgün Ələkbərovdur. İttihamda yazılır ki, E.Ələkbərov ev almaq adı ilə Z.Əbilova 95 min manat verib. Z.Əbilov OBA MTK-ya məxsus binadan ona ev satacağını vəd edib və şirkətin adından saxta sənədlər hazırlayıb.

Z.Əbilov Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2 (dələduzluq; külli

miqdarda törədildikdə) və 178.2.2 (dələduzluq; təkrarən törədildikdə) maddələri ilə ittiham edilir.

Zaur Əbilov ittihamla özünü qismən təqsirli bilib və deyib ki,

etdiyi əməllərdə yanlışlıq var və peşmandır. O, sadəcə Elgün Ələkbərovun epizodu üzrə öxünü təqsirli bilməyib. Deyib ki, bu işdə adı keçən digər şəxslər Elgün Ələkbərovu aldadıb.

Zərərçəkmiş E.Ələkbərov isə puluşəxsən Z.Əbilova verdiyini deyib bə dəymiş zərərin ödənilmədiyini söyləyib.

Digər zərərçəkmiş Tural Hüseynov isə ona dəymiş

33 min 843 manatlıq ziyanın bir hissəsinin ödənildiyini deyib: "Zaur axtarılanda 14 500 manat borc qalmışdı. Həmin vaxt 5 min də ödədi. Anası ilə də 4500 manatlıq borc müqaviləsi bağladıq. Amma aylar keçsə də cəmi 150 manat ödənilib. Mən barışıq ərizəsi yazmışam, amma pulumu ödəmirlər".

Xatırladaq ki, Zaur Əbilov təqsirləndirilən şəxs qismində evvəiki məhkəmə iclaslarına dəfələrlə gəlmədiyini üçün onun barəsində qərar qəbul edilib.

Qərara əsasən, Z.Əbilov axtarısa verilib və onun barəsində seçilmiş ev dustaqlığı həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilib.

Təqsirləndirilən şəxs məhkəmədən və bəzi zərərçəkmişlərdən qaçmasını belə izah edib: "Başqa şəxslərə də borcum var idi. Onları ödəmək, nəse etmək üçün qaçırdım".

Z.Əbilov Bakıda ev dəllalı kimi fəaliyyət göstərib.

Q İ.MURADOV Musavat.com

Heyvanını dəlicasına sevanlar...

İtinə villa alan da var, timsahla evlənən də, onların toyuna milyonlar xərcləyən də...

Son iki gündə ən çox müzakirə olunan məsələlərdən biri Xalq artisti, aktrisa Leyla Şıxlinskayannın rəhbərlik etdiyi eyni adlı klinikanın külli miqdarda pulunu mənimləmədə təqsirləndirilən klinikanın sabiq işçilərinin cinayət işi üzrə məhkəmə iclasında yayınlardır. Belə ki, iclasda zərərçəkənlərdən birinin vəkili bildirib ki, sənədlərdə Leyla Şıxlinskayannın itinin aylıq yeməyi üçün 500 manatlıq xərc yazılıb. O, ekspertə sual verərək bunun da mühasibatlıq sənədi olub-olmadığını soruşub.

Bu fakt cəmiyyətdə ciddi etiraz səbəb olub. Çünki Azərbaycan insanının orta aylıq əməkhaqqı da təxminən 500 manat civarındadır. Bu paralellik isə insanlarda qızcıq yaradır. Əslində dünyada heyvana olan sevginin əndazəsi aşanda ortaya qəribə mənzərələr çıxır. "Yeni Müsavat" mövzudan çıxış edərək, heyvan sevgisi ilə bağlı əcaib nümunələri yada salır.

Öncə qeyri-adi heyvan nikahları barədə. Bəli, hansılarda ki, insanlar heyvanlarla nikaha girərək, böyük səs-küy yaradıblar. Şimali İrlandiyada morqda işləyən qadın öz iti ilə nikaha daxil olub. 8 ildir birlikdə yaşadığı iti ilə münasibətini rəsmiləşdirən qadın buna görə rəsmi sənəd də alıb. İnsanların ona "dəli" dediyini, ancaq bunu ciddiyyə almadığını deyən qadın itini çox sevdiyini bildirib.

Meksikada San Pedro Huamelula ərazisinin bələdiyyə sədri Viktor Aqilar balıqçılara uğur gətirməsi üçün timsahla evlənib. İnanca görə, bölgədə bələdiyyə sədri hər il balıqçılıq sahəsində məhsuldarlıq olsun deyə timsahla evlənməlidir.

Bu da heyvan toyları - iki könül bir olanda...

Keçək heyvanlar üçün təşkil olunan toylara. Avstraliyada "Pug Rescue and Adoption Victoria" adlı xeyriyyəçi təşkilat iki mops cinsli iti evləndirib. Yeni evlənən itlərin toy mərasimi bütün halları ilə nəzərə alınır. Qonaqlar, tort və içkilərə qonaq ediləblər. Bahalı bəy-gəlin geyimləri isə göz oxşayıb. **Toy mərasimində 60 it, 250 insan iştirak edib.** Mərasimə giriş pullu olub. Əldə edilən gəlir evsiz heyvanların saxlanması mərkəzinə verilib. O da qeyd olunub ki, "gəlinliyi" avstraliyalı modelyer Kreyq Breybuq hazırlayıb və onun qiyməti 1,6 min dolları təşkil edib.

Nyu-Yorkun "Jumeirah Essex House" otelində dünyanın ən bahalı it toyu olub. "Gəlin" Beybi Houpdur. Onun sahibi itlərin hüquqlarının müdafiəçisi Vendi Dayamondur. Həmin qadın Beybini yetimxanadan götürüb və qızlığa qəbul edib - ona öz familiyasını verib.

Bəy isə virciniyalı kaniş (rusca "pudel") deyirlər Çilli Pasternakdır. Toya 250 min ABŞ dolları xərclənib. Toy partıları 6 min dollara başa gəlib. 300-dən çox insan və it toya dəvət edilib. Yemək xərci 5 min ABŞ dolları təşkil edib. Musiqiçilərə isə 15 min dollar verilib. Toy salonunu bir vaxtlar Bill Klintonla işləmiş çiçək mağazaları bəzəyiblər. Tortu isə "Cake Boss" realiti-şoundan Baddi Valastro hazırlayıb. Toyda qonaq-

lara 5000 dollar dəyərində suşi təqdim edilib. Heyvanlar üçün bu şad gündə 7 nəfərdən ibarət orkestr qonaqları əyləndirib. Məlumatla görə, evli itlər mərasimdən sonra "bal ayı"na göndəriləblər. Toyda stolun qiymətinin 250-10000 dollar arasında dəyişdiyini bildirilir.

Hindistanın şimalında yerləşən Uttar-Pradeş ştatında iki it üçün də səs-küylü bir toy mərasimi keçirilib. Təbiri 5 min nəfər qonaq qatılıb. Toyun daha şən keçməsi üçün diçey də çağırılıb. Bundan başqa, it toyunda qədim hind ənənə və rituallarına əməl olunub və insanların nikah mərasimini xatırladı. Mərasimdən sonra heyvanları güllərlə bəzədilmiş məşinə mindirib aparıblar.

İti səfir edənər, ona milyon dollarlarla miras qoyanlar...

İngiltərənin lordaniya səfirliyində pişik diplomat vəzifəsini icra edib. Paytaxt Əmmanda ötən ilin oktyabr ayında heyvan sığınacağından alınan və "Abdoun Lawrence" adı verilən pişik İngiltərənin ilk diplomat pişiyi olub. Sosial mediada məşhur olan və "Twitter"də 7 minə yaxın izləyicisi olan pişik səfirlikdə "siçan ovçusu" vəzifəsini icra edib.

İşlərinin çox olması səbəbi ilə heyvan saxlaya bilməyən türkiyəli maneken Ebru Polat "Təbii həyatı mühafizə fondu" vasitəsilə bir qütb ayısının xərclərini öz üzərinə götürüb. Nəslə kəsilməkdə olan heyvanlara kömək etmək istəyən Ebru "WWF Türkiyə" ("Təbii həyatı mühafizə" fondu) vasitəsilə bir qütb ayısının xərclərini ödəyəcək. Heyvanları çox sevdiyini, lakin işlərinin çox olması üzündən saxlaya bilmədiyini üçün üzgün olduğunu deyən müğənniyə "WWF Türkiyə" "övladlığa götürmə" sertifikatı verib.

Milyoner xanım Leona Hamsley öz nəvələrinə 5 milyon, itinə isə 10 milyon dollar miras qoyub. Mirası itin əlindən alması deyərək, it öldəndən sonra sahibi Leonanın yanında qiyməti 10 milyon dəyərində olan qara mərmərdən hazırlanmış nəhəng mavzoleydə basdırılmağı vəsiyyəti edib.

Nyu-York sakini Roz Ann Bolasni 60 milyon dollarlıq mülkündən Mia adlı itinə 1 milyonunu miras qoyub. Roz Ann "mən öldəndə də onun öyrəşdiyi həyat tərzini davam etdirməsini istəyirəm", - deyərək bu ani qərarının səbəbinə açıqlıq gətirib. Mirasa Roz Ann Bolasninin sərmayə fondundakı pulu, daş-qaşları və Floridadakı bağı da daxildir. Bu qərarı Rozun iki oğlu da dəstəkləyib.

Çində 2011-ci ildə Çində donuzlar arasında baş tutan toy mərasimi öz xeyriyyə məqsədi ilə diqqətləri çəkmişdi. Toyda yığılan 60 min

dollar vəsait uşaq fondlarından birinin hesabına köçürülmüşdü.

ABŞ-da isə Tayland cinsindən olan pişiklərin "toy mərasimi" təmtəraqlı ilə se-

çilmişdi. Dişi pişik mərasimə gəmidə, erkək pişik isə helikopterlə gəlmişdi. Mərasimdə çoxlu sayda ev heyvanı iştirak etmişdi.

Hindistanın qərbindəki Hudcarat ştatında öküzle inəyin "toy mərasimi" keçirilib. Mərasimə 27 min dollar vəsait xərclənib. 300 nəfərin qatıldığı tədbir bütün dünyanın diqqət mərkəzində olub. Heyvanların sahibləri təmtəraqlı tədbir keçirməklə sözügedən heyvanların Hindistan mədəniyyəti və insanları arasında mühüm rolunu olduğunu qabartmağa çalışıblar. Tədbir hind ritualları ilə keçirilib. Daha öncə Amerikanın Uttar-Pradeş ştatında iki itin toy mərasimi keçirilib. 5 min qonağın dəvət olunduğu mərasimdə eyni zamanda diçey də çıxış edib. İnek Hindistanda müqəddəs heyvan hesab olunur. Hindistan ərazisinin böyük hissəsində onların öldürülməsi qadağan olunub.

İtinə qızıl saat, bahalı telefon alanlar... Çinli milyarderin oğlu itinə xərclədiyi pullarla medianın diqqətini çəkib. Sevimli köpəyi üçün hər bir şərait yaradan Vang Sicong adlı bu şəxs hətta heyvanını iki pəncəsinə qızıl saat da taxıb. Vang Sibir haski cinsinə mənsub olan Van Keke adlı itin şəkillərini sosial şəbəkədə paylaşmış. Şəkilin altında isə zarafat olaraq heyvanın adından bu sözləri yazıb: "İndi mənim yeni saatlarım var. Əslində 4 ədəd də saat taxa bilirdim, çünki mənim 4 ayağım var. Lakin bu görməmişlik olardı". Qeyd edək ki, milyarderin oğlunun itinə aldığı qızıl saatların qiyməti 14 min dollardır.

Model Kendal Cennərə Borzay cinsindən olan it hədiyyə edilib. Kendal itinə Myau adını verib. İti gördüyü ilk gündən ona bağlanan Kendal Myaunun fotosunu hesabında da izləyiciləri üçün paylaşmış. Fotoda diqqət çəkən məqam Myaunun boynundakı boyunbağı olub. Belə ki, qızıldan olan boyunbağının klon hissəsində itin adı yazılıb və klonun ətrafı brilyant qaşlarla bəzədilib. Kendal boyunbağının itinə yenəcə aldığını qeyd edib.

2016-cı ildə xəbər yayıldı ki, futbolçu Alpaslan Öztürklə evli olan məşhur model Ebru Şancı 2 sonra Fransaya köçəcək. Model köçəcəkləri zaman 6 itinin Bodrumdakı vilasında qalacağını və onları filippinli köməkçisinin baxacağını deyib: "Onları sığınacağına vermək istəmirəm. İtlərimə hər şey fəda olsun". 6 otağı, 2 zalı, 4 hamamı, hovuzu və böyük bağçası olan villanın 1,5 milyon lirə (854 min manat) dəyərində olduğu bildirilir.

Vang Sicong, Çinin ən varlı adamı olan Vang Jianlinin oğludur. O, itinə 8 ədəd bazara yenəcə çıxan Iphone 7 alıb və şəkillərini də sosial mediaya qoyub. Bu şəkillərdən birində

itinin iki ayağında da Apple Watch olub.

Təbi ki, bu adam itlərinin həmin telefondan istifadə edə bilməyəcəyinin fərqində olacaq qədər ağıllıdır. Amma bu adam varlığını açıq-saçıq yaşayan və itlərinə psixoloji səviyyədə bağlı olan bir insanın hekayəsidir.

Paris Hilton da eyni qayda. Bu qadın da itlərinə yekə bir ev tikdirib. Niyə? Çünki o, Paris Hiltondur. Ev bahalı mebellərlə bəzədilib, iki mərtəbəli bir villadır. Villa kondisionerlidir və şıq çilçiraqlarla bəzədilib.

Müğənni Meray Kerini də unutmayın. Müğənni 2014-cü ildə itlərinə heyvanlara məxsus, 25 min dollarlıq istirahət mərkəzinə aparması üçün 175 min dollara özəl bir təyyarə kirayələyib.

İtlər üçün otel tikənlər... Azərbaycan da var

İt otelləri isə dünyanın bir çox ölkəsində var. Bir neçə ildir ki, Azərbaycan Heyvanları Xilasətmə Mərkəzinin nəzdində ev heyvanları üçün otel fəaliyyət göstərir. Heyvan sahibləri bir neçə günlük səfərə və ya istirahət gedəndə ev heyvanlarını həmin otelə verib gedə bilərlər. Otel ikincüvəli iş rejimində işləyir, yeni heyvanlar 24 saat heyvanlar nəzarətdə olurlar.

Xilasətmə Mərkəzinin əməkdaşı Vüsalə Əlinin verdiyi məlumata görə, burada pişiklər üçün 20-25, itlər üçün 30-dan çox otaq var. Ev heyvanlarını otelə yerləşdirməzdən əvvəl onların sahiblərinin bəzi şərtləri bilməsi lazımdır. Ən vacib məsələlərdən biri heyvanların peyvəndli olmasıdır. Onların sevdiyi yataq və ya sevimli oyuncaq varsa, onu da heyvanla birlikdə gətirmək olar. Burada olduğu müddətdə itlər və pişiklər müəyyən saatlarda gəzintiyə buraxılırlar.

Otelin həyəti, mətbəxi, camaşırxanası, həyətidə isə hovuzu və gəzinti üçün park, heyvanların əylənməsi üçün attraksionlar var. Otelde qiymətlər ev heyvanının it və ya pişik olmasından, nə qədər qalmasıdan asılı olaraq dəyişir. Pişiklər üçün gündəlik qiymət 15, itlər üçün 20-25 manatdır. Heyvanlar uzun müddət qalanda həmin qiymətlərə endirimlər edilir.

Cənubi Afrika Respublikasında (CAR) 2015-ci ildə itlər üçün otel fəaliyyətə başlayıb. Yeni otelə ev heyvanları üçün bütün lazımı şərait yaradılıb. Onlar üçün xüsusi yataqlar hazırlanıb. Hamam istifadəyə verilib. İtlərin yataq otaqlarına televizorlar quraşdırılıb. Bu maraqlı otelin qiymətinə gəlincə, istənilən şəxs günə 45 dollar ödəməklə sevimli itini burada saxlaya bilər. Bu məbləğə itlərin masaj edilməsi, qidalandırılması da daxildir. Qiymət nisbətən baha olsa da, otelin müştərilərinin sayı kifayət qədərdir.

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
"Yeni Müsavat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 92 (6981) 28 aprel 2018

Hamilə olduğunu ana olduğu gün bildi

A lmaniyada Klara adlı qadın hamilə olduğunu uşağı dünyaya gətirdiyi gün anlayıb. Bir şirkətdə satış meneceri olaraq çalışan qadın axşam evə gələndə qarşısında bir sancı hiss edib. O sancı doğum sancısı idi və 23 yaşlı Klara Dollan o vaxta qədər hamilə olduğunu bilmirdi. Klara birdən-birə qışqırmağa başlayıb və sancısından hamamda yerə yığılıb. Həmin vaxt qonşusu içəri girib və qanlar içərisində olan Klaranı görüb. Klara qonşusuna "dərhal həkim çağır" dedikdən sonra qeyri-ixtiyari olaraq dərin nəfəs almağa başlayıb. Və birdən ayaqlarının arasında uşaq başı görürək şoka girib. Ardınca isə qeyri-ixtiyari uşağı dəsmala bükərək, həkimləri gözləməyə başlayıb. Anasına zəng edən gənc qız "ana, bir qızım oldu" deyərək xəbər edib. Telefonda bir müddət səssiz qalan anası "səni bu səhər gördüm və hamilə deyildin" deyib. Xəbərə görə, doğumdan 5 ay öncə 2.5 illik sevgilisindən ayrılan gənc qadının bu müddət ərzində nə ürəyi bulanıb, nə bel ağrısı, nə də hamiləliklə bağlı hansısa bir əlaməti olub. 9 ay boyunca adət günlərini keçirən qadının hamiləlikdən şübhələnməsi mümkün deyildi. 7 aylıq hamilə ikən qadın ancaq 2 kilo alıb. Tibbdə bu halın adı "gizli hamiləlik"dir.

Evdə tək qalan uşaqlar allərini keçəni pəncərədən atdılar

R usiyanın Kalininqrad şəhərində yanğınsöndürənlər dördüncü mərtəbədəki evlərinin pəncərəsindən ayağını sallayan balaca oğlanı xilas ediblər. Uşaq pəncərədə oturaraq yerə əşyalarını atır və gəlib-gedəni çağırırmış. Körpənin hər an müvazinətini itirəcəyi və yerə düşüb tələf olacağı ehtimalını nəzərə alan xilasedicilər dərhal hərəkətə keçiblər. Onlar uşağı ürktülmək üçün evə qapıdan giriblər. Amma eyni zamanda binanın qabağında da qurğular düzəldiblər ki, yerə düşəcəyi halda körpəni xilas etsinlər. Uşaq pəncərədə əylənən zaman çaydanı və ütünü də aşağı atıb. Daha sonradan isə aydın olub ki, uşağın anası

işə gedib və onu evdə təkbaşına qoyub. Ona baş verənlərlə bağlı zəng vuraraq məlumat veriblər və dərhal evə gəlməsini istəyiblər. Qadın isə hüquq-mühafizə orqanları

nin əməkdaşları ilə üz-üzə gəlmək üçün bu görüşdən imtina edib. Ananı ciddi cinayət məsuliyyətinə cəlb edəcəklər. Körpənin ondan alınacağı da ehtimallardandır.

Milçək dişləməsi zənn edirdi, əlini kəsdilər

F ilippin sakini Coy Arsilla xərçəng şişinə görə əlini kəsiblər. Halbuki qadın ilk vaxtlar bunu milçək dişləməsi hesab edirdi. 2012-ci ildə 16 yaşlı qız biləyində bir şiş görüb və qərar verib ki, bu, milçək dişləməsidir. Amma görüb

keçirib. Həkimlər onu inandırılar ki, xəstəlik geridədir. Amma bir il sonra şiş yenidən baş qaldırıb və qız 17 kurs kimyəvi müalicədən keçməli olub. Prosedurların effekti Arsillada o qədər ciddi izlər buraxırdı ki, o, bunlardan imtina etmək zərurətində qaldı. Bu isə şişin kəskin surətdə böyüməsinə səbəb olub. Kədərənmiş qız demək olar ki, alternativ tibbin bütün üsullarından istifadə edib, amma şiş aradan qalxmayıb.

Buna görə də qız əlinin amputasiya olunması ilə bağlı qərar verib. Belə ki, o, xərçəngin böyüyəcəyindən və orqanizmin digər bölgələrinə keçəcəyindən narahat idi. Arsilla etiraf edir ki, bu qərarı verməsi çətin olsa da, nəticəyə görə məmnundur. Çünki indi boş vaxtını təhsilə və dostları ilə ünsiyyətə həsr edə bilir. "Hansısa ərefədə mən çox həyəcan keçirirdim, amma ailəmin dəstək və sevgisi ilə yenidən həyatı sevməyə başladım".

QOÇ - Uzaq yola çıxmaq üçün gözəl vaxtdır. Hətta maddi durumunuz aşağı səviyyədə olsa da, səfərdən imtina etməyin. Son vaxtlar sizə vəd verib reallaşdırma bilməyənlərə düşmən kimi baxmayın.

BUGA - Şəxsi büdcənizdə, eləcə də qarşılıqlı münasibətlər zəminində müsbət dönüş yaratmaq üçün kifayət qədər şanslarınız var. Atacağınız hər bir addımı dənə-dənə ölçüb-biçin.

ƏKİZLƏR - Vaxt tapıb bir qədər Axirət haqqında düşünün. Son yolumuz Oraya olduğu üçün savablarınızı artırmağa, hamı ilə mehriban davranmağa çalışın. Hakim Allahdır - məhz bunu anlamağa çalışın.

XƏRÇƏNG - Ulduzlar boş-boşuna oturduğunuz məsləhət görmür. Ən azı ona görə ki, bu təqvimin şanslarını görüb aktivliyinizi birə-beş artırmalısınız. Nahardan sonra müqəddəs yerlərə gedin.

ŞİR - Qərarlarınızda qəti və ədalətli olun, heç bir xoşagəlməzliyin şahidi olmayacaqsınız. Çalışın ki, bahalı əşyaların, o cümlədən daşınmaz əmlakın alqı-satqısında iştirak etməyəsiz.

QIZ - Ümumi götürüldükdə uğurlu təqvim hesab etmək olar. Əvvəla, əvvəlki beş bürcü müqayisədə büdcə artımı yalnız sizdə gözlənilir. Bundan başqa yeni təkliflər alacağınız da mümkündür.

TƏRƏZİ - Ümumən darıxdırıcı təqvim olsa da, hissələrinizi cilovlamağı bacarmalısınız. Çünki qarşıda sizi böyük işlər gözləyir. Nahardan sonrakı ərafəni bütünlüklə məhəbbətə həsr edin.

ƏQRƏB - Təxminən saat 15-ə qədər bütün mühüm işlərinizi təxirə salın. Əks təqdirdə uğursuz cəhdlər silsiləsinə mübtəla olacaqsınız. Sonrakı müddətdə isə maraqlı hadisə və insanlarla rastlaşacaqsınız.

OXATAN - Kifayət qədər düşərli vaxtdır. Göy qübbəsi gün ərzində nəzərdə tutduğunuz planların reallaşmasına təkan verəcək. Sadəcə, şəraitə uyğun addım atmalısınız. Bəxtinizə inanın.

OĞLAQ - İşlərinizin çoxluğu fiziki cəhətdən yorğunluğunuza səbəb ola bilər. Lakin nəticənin uğurluluğunu nəzərə alıb usanmayın. Etibar etmədiyiniz adamların məsləhətlərinə əhəmiyyət verməyin.

SUTÖKƏN - Yeni görüş və məsləhətləşmələrdə iştirakiniz gözlənilir. Qarşınızı kəsən maneələr yavaş-yavaş səngiməyə başlayacaq. Təcrübəli adamlardan yararlanın. Bəxtinizdə pul da var.

BALIQLAR - Yeni əlaqələr üçün yaxşı vaxtdır. Sadəcə, qarşı tərəfə güzəştə getməyiniz vacibdir. Nahardan sonra fəaliyyət istiqamətində sevindirici olaylar da gözlənilir. Reallığı nəzərə alın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Spirit içməkdə dünya rekordu qırdı

S ankt Peterburqda 34 yaşlı kişi 3 litr spirit içəndən sonra vəziyyəti pisləşib. Reanimasiyaya çatdırılan kişinin sağ qalması üçün həkimlər ciddi səy göstərirlər. Bu məsələdə həkimləri ən çox təəccübləndirən isə kişinin 3 litr spirit içəndən sonra sağ qalmasıdır. Analizlər nəticəsində kişinin qanında 5.9 promil alkoqol aşkarlanıb. Xəbərə qeyd olunur ki, kişi xəstəxanaya Təcili Yardım məşinməyə gətirilib və sonuncunun nitqi anlaşsız olduğu üçün onun başına nə iş gəldiyini həkimlər uzun müddət müəyyən edə bilməyiblər. Ona alkoqol zəhərlənməsi diaqnozu qoyulub. Kişi çətinliklə həkimlərə izah edib ki, səhər 3 litr spirit alıb və əhvalı pis olduğu üçün onun hamısını 20 dəqiqə ərzində içib. 34 yaşlı xəstənin sağ qalıb-qalmayacağı sual altındadır.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.100